

ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

БІБЛІОТЕКА

Інформаційно-бібліографічний відділ

Ювіляри 2015

*(Персоналії професорсько-викладацького
складу ВДНЗУ «УМСА»)*

Біобібліографічний покажчик

61(09):016

Ю 14

Ювіляри – 2015 (Персоналії професорсько-викладацького складу ВДНЗУ «УМСА») : біобібліографічний покажчик / уклад. С. В. Давиденко ; Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», Бібліотека. – Полтава, 2015. – 60 с.

Біобібліографічний покажчик висвітлює науково-педагогічну діяльність професорів, керівників кафедр, викладачів Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія», які у 2015 році святкують ювілеї. У покажчику подано наукові та навчально-методичні праці, які наявні у фонді нашої бібліотеки. Матеріал згруповано за роками ювілеїв в алфавітно-хронологічному порядку. Додається іменний покажчик.

Для викладачів і науковців, студентів, лікарів, усіх, хто цікавиться історією та сьогоденням Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

Від укладачів

Біобібліографічний покажчик «Ювіляри – 2015» продовжує видані у 2013-2014 роках бібліографічні покажчики. У ньому зібрано інформацію про ювілярів Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія». Це висококваліфіковані лікарі, наставники студентської молоді, люди з чуйним серцем, доброю вдачею. Їх професіоналізм, багаторічна послідовна та наполеглива праця зробили вагомий внесок у розвиток академії.

Щира вдячність їм за їх велику та невтомну працю, яку вони передають молодому поколінню. Зичимо здоров'я, творчої наснаги, розуміння і підтримки друзів, співробітників, поваги всього колективу, невичерпної енергії, натхнення, оптимізму і нових плідних здобутків.

Створення даного покажчика – це лише невелика частка тої шани, на яку заслуговують наші ювіляри. У покажчику представлено короткі біографічні відомості про вчених, їх наукові та науково-методичні праці, які наявні у фонді бібліотеки. Матеріал згруповано за роками ювілеїв в алфавітно-хронологічному порядку. Для зручності користування додається іменний покажчик ювілярів. Бібліографічні описи в покажчику складено відповідно до вимог ДСТУ ГОСТ 7.1 : 2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис : загальні вимоги та правила складання».

Видання розраховане на викладачів і науковців, студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів, усіх, хто цікавиться історією та сьогоденням Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

60–років

**Дубинська
Галина Михайлівна**
(24.02.1955)

– доктор медичних наук, професор, завідувача кафедрою інфекційних хвороб з епідеміологією Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія», лікар вищої категорії.

У 1978 році закінчила Полтавський медичний стоматологічний інститут. Із 1978 по 1979 рік навчалася в інтернатурі на базі Полтавської інфекційної клінічної лікарні. Із 1982 по 1993 рік – асистент кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією. У 1989 році захистила кандидатську дисертацію з теми «Особливості перебігу вірусного гепатиту А у пацієнтів з дефіцитом секреторного IgA». У 1999 році захистила докторську дисертацію з теми «Клініко-патогенетичне значення порушень у системі антиоксидантного захисту при дифтерійній інфекції та розробка методів їх корекції». Із 2001 року – завідувача кафедрою інфекційних хвороб з епідеміологією ВДНЗУ «УМСА». У 2005 році присвоєно вчене звання професора.

Наукові пошуки Г. М. Дубинської різнобічні, її роботи присвячені дослідженню патогенезу та розробці методів лікування хворих на інфекційні недуги із дефіцитом секреторного IgA, з'ясуванню механізмів порушень у системі антиоксидантного захисту та визначенню ролі вільнорадикальних механізмів у патогенезі інфекційних захворювань, розробці методів корекції цих порушень із метою попередження розвитку ускладнень та тяжкого перебігу хвороби.

Професор Г. М. Дубинська є автором понад 250 наукових праць, у тому числі 14 патентів, 25 навчально-методичних робіт, 8 навчально-методичних посібників, 3 інформаційних листів, 2 монографій, 4 нововведень. Вона є співавтором Національного підручника «Інфекційні хвороби» для студентів ВМНЗ III-IV рівня акредитації (Київ, «Медицина», 2012).

Г. М. Дубинська очолює наукову роботу співробітників кафедри, активний доповідач на міжнародних та всеукраїнських конференціях.

Під керівництвом професора Г. М. Дубинської виконано 5 магістерських робіт, захищено 4 кандидатських дисертацій.

Г. М. Дубинська – член апробаційної ради №1 ВДНЗУ «УМСА» із захисту кандидатських та докторських дисертацій, спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальностями «Інфекційні хвороби», «Паразитологія».

Професор Г. М. Дубинська є членом міждисциплінарної робочої групи при МОЗ України із відпрацювання нормативних документів, очолює Асоціацію інфекціоністів Полтавської області.

У 2010 році нагороджена пам'ятною медаллю «За внесок у боротьбу з інфекційними хворобами».

1. **Визначення** імунологічної ефективної специфічної профілактики грипу в осіб із поліморфізмом генів TLR-2, TLR-3, TLR-4 / Г. М. Дубинська, Н. О. Прийменко, О. М. Ізюмська // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2014. – Т. 14, № 4. – С. 63–66.

2. **Внутрішньолікарняні інфекції** : посіб. для лікарів, інтернів та студентів ВМЗ III-IV рівнів / В. Ф. Шаповал, Г. М. Дубинська, Н. В. Горбенко, М. І. Ковган ; МОЗУ, Полт. обл. санепідемстанція, УМСА, Наук. тов-во гігієністів, епідеміологів та паразитологів області. – Полтава, 2005. – 149 с.

3. **Деякі аспекти** епідеміологічної характеристики хронічного гепатиту С у Полтавській області на сучасному етапі / Г. М. Дубинська, Л. М. Сизова, Т. І. Коваль // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2014. – Т. 14, № 4. – С. 66–69.

4. **Епідеміологія. Спеціальність** : 7.110101 «Лікувальна справа». 7.110104 «Педіатрія» : довідник для студента з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) / уклад. Г. М. Дубинська, Т. І. Коваль ; МОЗ України, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2010. – 11 с.

5. **Ефективність** протівірусної терапії хворих на хронічний гепатит С, поєднаний з реплікативною формою хронічної Епштейна-Барр вірусної інфекції / Г. М. Дубинська, О. М. Ізюмська, В. А. Боднар [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2009. – Т. 9, № 4. – Ч.1. – С. 277.

6. **Запальні захворювання нервової системи** : навч. посіб. для лікарів-інтернів, сімейних лікарів, студентів вищих мед. закладів освіти III-IV рівнів акредитації / Н. М. Грицай, Г. М. Дубинська, Н. В. Литвиненко, Ю. О. Фисун ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. – Полтава, 2006. – 84 с.
7. **Інфекційні хвороби** : [підручник для студентів вищ. мед. навч. закладів IV рівня акредитації] / за ред. О. А. Голубовської ; О. А. Голубовська, М. А. Андрейчин, А. В. Шкурба [та ін.] – К. : Медицина, 2012. – 727 с.
8. **Інфекційні хвороби** : (супутник студента) : навч. посіб. для студ. мед. фак. / Г. М. Дубинська, П. М. Козюк, В. А. Полторапавлов [та ін.] ; МОЗ, УМСА, Кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією. – Полтава : УМСА, 2006 – 96 с.
9. **Інфекційні хвороби** (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) : довідник для студента з вивчення дисципліни / уклад. Г. М. Дубинська, Т. І. Коваль ; МОЗ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2009. – 19 с.
10. **Інфекційні хвороби. Спеціальність** : 7.110101 «Лікувальна справа». 6-й рік навчання : довідник для студента з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 2 / уклад. Г. М. Дубинська, Т. І. Коваль ; МОЗУ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2011. – 14 с.
11. **Інфекційні хвороби. Спеціальність** : 7.110104 «Педіатрія». 6-й рік навчання : довідник для студента з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 2 / уклад. Г. М. Дубинська, Т. І. Коваль ; МОЗУ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2011. – 14 с.
12. **Клініко-епідеміологічна характеристика гострого опісторхозу в Полтавській області** / Г. М. Дубинська, О. М. Ізюмська, О. М. Минак [та ін.] // Сучасні інфекції. – 2009. – № 1. – С. 54–58.
13. **Організація підготовки лікарів з фаху «Загальна практика – сімейна медицина» на базах стажування (заочна частина навчання)** / Г. М. Дубинська, Г. П. Павленко, В. М. Ждан [та ін.] ; МОЗУ, УМСА, Упр. охорони здоров'я Полтав. ОДА. – Полтава, 2002. – 64 с.
-

14. **Організація** та проведення виробничої практики студентів V курсу медичного факультету з епідеміології та інфекційних хвороб : (методичні рекомендації) / Г. М. Дубинська, П. М. Козюк, О. М. Ізюмська [та ін.] ; за ред. Г. М. Дубинської, П. М. Козюка ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Полтава : Техсервіс, 2007. – 126 с.
15. **Особливості** перебігу гострого гепатиту В у осіб з хронічними захворюваннями дихальних шляхів / Г. М. Дубинська, О. М. Ізюмська, О. М. Минак [та ін.] // Інфекційні хвороби. – 2005. – № 1. – С. 17–19.
16. **Розвиток** комунікативних компетенцій у студентів-іноземців шляхом їх залучення до волонтерського руху / Г. М. Дубинська, Т. І. Коваль, О. М. Ізюмська // Світ медицини та біології. – 2013. – № 2 (37). – С. 58–60.
17. **Розповсюдження** маркерів гепатитів В і С серед донорів Полтавської області / Г. М. Дубинська, В. Ф. Шаповал, Т. В. Кузь [та ін.] // Інфекційні хвороби. – 2004. – № 4. – С. 14–16.
18. **Токсоплазмоз** : клініка, діагностика та лікування : методичні рекомендації / Г. М. Дубинська, О. М. Ізюмська, П. М. Козюк [та ін.] ; МОЗУ, УЦНМІПЛР. – Полтава : Гротеск, 2002. – 24 с.
19. **Удосконалення** системи скринінгового обстеження для активного виявлення прихованих джерел HBV- і HCV інфекцій / Г. М. Дубинська, Т. В. Кузь, Н. О. Полтавець [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2005. – Т. 5, Вип. 2. – С. 48–50.
20. **Упровадження** нової навчальної програми зі спеціальності «Загальна практика – сімейна медицина» на кафедрі інфекційних хвороб із епідеміологією / Г. М. Дубинська, П. М. Козюк, О. М. Ізюмська, Полторапавлов [та ін.] // Сімейна медицина. – 2008. – № 3. – С. 27–28.

Крючко
Тетяна Олександрівна
(29.04.1955)

– доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри педіатрії № 2 Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

У 1978 році закінчила Полтавський державний медичний стоматологічний інститут. Після закінчення інтернатури працювала дільничним лікарем-педіатром у поліклінічному відділенні міської лікарні № 2 м. Полтави. Із 1982 по 1984 рік Т. О. Крючко навчалася у клінічній ординатурі на кафедрі дитячих хвороб Полтавського медичного стоматологічного інституту. Із 1984 року – старший лаборант кафедри дитячих хвороб, із 1990 року – асистент кафедри. У 1991 році захистила кандидатську дисертацію з теми «Вплив простагландинів на стан гемостазу, перекисного окислення ліпідів та фізіологічної антиоксидантної системи організму».

У 1994 році Т. О. Крючко за конкурсом обрана на посаду доцента кафедри педіатрії Полтавського медичного стоматологічного інституту. У 2001 році захистила докторську дисертацію з теми «Клініко-патогенетичне обґрунтування системи профілактичних заходів дітям різних груп радіаційного ризику». Із 2002 року Т. О. Крючко – завідувачка кафедри госпітальної педіатрії. У 2003 році їй присвоєно вчене звання професора.

Професор Т. О. Крючко є автором близько 320 наукових праць, з яких 15 патентів, 20 навчально-методичних посібників (у тому числі 6 – із грифом ЦМК), 3 інформаційних листів, 2 монографій, 4 нововведень, національного підручника з педіатрії для студентів стоматологічних факультетів вищих державних медичних навчальних закладів МОЗ України IV рівня акредитації.

Т. О. Крючко створила полтавську педіатричну школу. Під її керівництвом виконано 11 магістерських робіт, захищено 13 кандидатських дисертацій.

Т. О. Крючко очолює Полтавське обласне медичне товариство педіатрів, активно працює як висококваліфікований педіатр вищої категорії, проводить консультативні огляди тяжкохворих дітей міста та

області. Значний обсяг роботи виконує як член спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук за спеціальностями «Педіатрія», «Акушерство і гінекологія» при ДУ «Інститут педіатрії, акушерства та гінекології АМН України» та Донецькому національному медичному університеті ім. М. Горького, член президії Ради асоціації країн СНД.

Т. О. Крючко – член редакційної ради провідних фахових журналів «Здоровье ребёнка», «Перинатология и Педиатрия», «Педиатрия. Восточная Европа» та член редакційної колегії «Международного журнала педиатрии, акушерства и гинекологии».

У 2013 році за вагомий особистий внесок у розвиток охорони здоров'я та високий професіоналізм професор Т. О. Крючко нагороджена почесною грамотою Міністерства охорони здоров'я.

1. **Крючко Т. А.** Врачебный практикум : [учебно-методическое пособие] / Т. А. Крючко, Н. Н. Пеший, С. М. Танянская [и др.] ; МЗУ, УМСА, Кафедра педиатрии № 2. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Полтава, 2013. – 176 с.

2. **Крючко Т. О.** Дитяча кардіологія : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації, лікарів-інтернів, слухачів фак. підвищення кваліфікації, кардіологів терапевт. клінік та сімейних лікарів / Т. О. Крючко, М. М. Пеший, С. М. Таняньська ; УМСА, Каф. госпітальної педіатрії та дитячих інфекційних хвороб. – Полтава, 2007. – Ч. II. – 180 с.

3. **Крючко Т. О.** Електрокардіографія дитячого і підліткового віку : навч. посіб. для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів / Т. О. Крючко, М. М. Пеший, С. М. Таняньська ; МОЗУ, УМСА, Кафедра госпітальної педіатрії та дитячих інфекційних хвороб. – Полтава : Укрпромторгсервіс, 2008. – 184 с.

4. **Крючко Т. А.** Кардиология детского и подросткового возраста. Ч. 1 / Т. А. Крючко, Н. Н. Пеший, С. М. Танянская ; УМСА, Кафедра госпитальной педиатрии и детских инфекционных болезней. – Полтава : Укрпромторгсервис, 2009. – 186 с.

5. **Крючко Т. А.** Кардиология детского и подросткового возраста : учебное пособие для иностранных студ. высш. мед. учеб. заведений III-IV уровней аккредитации и врачей-интернов. Ч. 2 / Т. А. Крючко, Н. Н. Пеший, С. М. Танянская ; УМСА, Кафедра госпитальной педиатрии и детских инфекционных болезней №2. – Полтава : Укрпромторгсервис, 2009. – 178 с.
6. **Крючко Т. А.** Кардиология детского и подросткового возраста : учебное пособие для иностранных студ. высших мед. учеб. заведений III-IV уровней аккредитации, врачей-интернов, педиатров, кардиоревматологов и врачей семейной медицины / Т. А. Крючко, Н. Н. Пеший, Н. М. Забайрачный [и др.] ; МЗУ, УМСА, Кафедра педиатрии № 2. – Изд. 2-е перераб. и доп. – Полтава : Укрпромторгсервіс, 2012. – 290 с.
7. **Крючко Т. О.** Метаболічний синдром та неалкогольна жирова хвороба печінки в педіатричній практиці – що первинно? / Т. О. Крючко, О. А. Пода // Международный журнал педиатрии, акушерства и гинекологии. – 2015. – Т. 7, № 1. – С. 25–33.
8. **Крючко Т. О.** Методичні рекомендації для підготовки студентів стоматологічного факультету до першого підсумкового заняття : «Фізіологія і патологія дітей раннього віку» / Т. О. Крючко, Ю. М. Кінаш, М. М. Забайрачний ; МОЗ, УМСА = Methodical recommendations for preparing students of dentist faculty to general practical training part one : «Physiology and pathology of early age children» / Т. А. Kruchko, J. M. Kinash, N. M. Zabayrachny ; UMSA, Chair of pediatrics № 2. – Полтава : РВВ УМСА, 2010. – 56 р.
9. **Крючко Т. О.** Найбільш поширені соматичні захворювання респіраторного та шлунково-кишкового тракту дітей в амбулаторній практиці лікарів первинної медико-санітарної допомоги : навч. посіб. [для лікарів-інтернів та лікарів-слухачів закладів (фак.) післядиплом. освіти] / Т. О. Крючко, О. Я. Ткаченко, І. М. Несіна ; МОЗ України, УМСА. – Харків : Планета-прінт, 2014. – 231 с.
10. **Крючко Т. О.** Невідкладна допомога у дітей і підлітків : навч. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / Т. О. Крючко, М. М. Пеший, С. М. Таняньська ; УМСА, Кафедра госпітальної педіатрії та дитячих інфекційних хвороб. – Полтава : Укрпромторгсервіс, 2009. – 209 с.

11. **Крючко Т. О.** Невідкладна допомога у дітей і підлітків : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / Т. О. Крючко, М. М. Пеший ; УМСА, Кафедра педіатрії №2. – Вид. 2-ге перероб. та доп. – Полтава: Укрпромторгсервіс, 2010. – 253 с.

12. **Крючко Т. А.** Неотложные состояния у детей и подростков : [учебно-методическое пособие для студентов высших государственных медицинских заведений IV уровня аккредитации и врачей-интернов] / Т. А. Крючко, Н. Н. Пеший, Н. М. Забайрачный [и др.] ; МЗУ, УМСА, Кафедра педиатрии № 2. – Полтава : Укрпромторгсервіс, 2012. – 250 с.

13. **Крючко Т. А.** Педиатрия : (учеб. пособие для иностранных студентов высших гос. медицинских заведений III-IV уровней аккредитации, врачей-интернов, педиатров и врачей семейной медицины). Ч. 1 / Т. А. Крючко, Н. Н. Пеший ; УМСА, Кафедра педиатрии №2. – Полтава : Укрпромторгсервис, 2010. – 260 с.

14. **Крючко Т. А.** Педиатрия : (учеб. пособие . для иностранных студентов высших гос. медицинских заведений III-IV уровней аккредитации, врачей-интернов, педиатров и врачей семейной медицины). Ч. 2 / Т. А. Крючко, Н. Н. Пеший ; УМСА. Кафедра педиатрии №2. – Полтава : Укрпромторгсервис, 2010. – 242 с.

15. **Крючко Т. А.** Педиатрия : Клинические лекции : учебное пособие для иностранных студентов стоматологического факультета высших медицинских учебных заведений III-IV уровней аккредитации / Т. А. Крючко, Н. Н. Пеший, Ю. М. Кинаш, В. П. Остапенко ; МЗ Украины, УМСА. – Полтава : Укрпромторгсервис, 2011. – 47 с.

16. **Крючко Т. А.** Практические навыки по педиатрии (для студентов 4-го курса медицинского факультета) / Т. А. Крючко, Н. Н. Пеший ; МЗ Украины, УМСА, Каф. педиатрии № 2. – Полтава : Укрпромторгсервис, 2015. – 158 с.

17. **Крючко Т. А.** Практические навыки по педиатрии (для студентов 6-го курса медицинского факультета) / Т. А. Крючко, Н. Н. Пеший ; МЗ Украины, УМСА, Каф. педиатрии № 2. – Полтава : Укрпромторгсервис, 2015. – 174 с.

18. **Крючко Т. О.** Перспективи діагностики та лікування генетично детермінованої atopічної бронхіальної астми / Т. О. Крючко, Ю. О. Вовк, О. Я. Ткаченко // Дитячий лікар. – 2012. – № 7. – С. 23–26.

19. **Крючко Т. А.** Практические навыки по педиатрии (для студентов 4-го курса стоматологического факультета) / Т. А. Крючко, Н. Н. Пеший ; МЗ Украины, УМСА, Каф. педиатрии № 2. – Полтава : Укрпромторгсервис, 2015. – 79 с.

20. **Крючко Т. О.** Сучасний погляд на етіопатогенез, діагностику та лікування неалкогольного стеатогепатиту в дітей / Т. О. Крючко, І. М. Несіна, О. А. Пилипенко // Дитячий лікар. – 2012. – № 6. – С. 33–38.

21. **Методичні рекомендації по оволодінню практичними навичками з педіатрії для лікарів-інтернів із фаху «Загальна практика – сімейна медицина»** / Т. О. Крючко, М. М. Пеший, М. М. Забайрачний, В. П. Бойко ; МОЗУ, УМСА, Каф. госпітальної педіатрії. – Полтава, 2004. – 81 с.

22. **Організація вивчення розділу «Педіатрія» зі спеціальності «Загальна практика – сімейна медицина»** : (посібник для лікарів-курсантів, лікарів-інтернів та керівників) / Л. Г. Павленко, Т. О. Крючко, В. О. Приходько ; відп. за вип. М. С. Скрипніков ; МОЗУ, УМСА, Факультет післядипломної освіти, Кафедра госпітальної педіатрії. – Полтава, 2002. – 48 с.

23. **Педіатрія, дитячі інфекції. Спеціальність : «Лікувальна справа».** 6 рік навчання : довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 5. Модуль 6 : Педіатрія : Дитячі інфекційні хвороби / уклад. Т. О. Крючко, Т. В. Кушнерева, В. І. Похилько [та ін.] ; МОЗУ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2011. – 16 с.

24. **Педіатрія, дитячі інфекції. Спеціальність : «Педіатрія».** 6 рік навчання : довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 5. Модуль 6 : Педіатрія: Дитячі інфекційні хвороби / уклад. : Т. О. Крючко, Т. В. Кушнерева, В. І. Похилько [та ін.] ; МОЗУ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2011. – 24 с.

25. **Педіатрія** : навч. посіб. для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних медичних закладів / Т. О. Крючко, О. Є. Абатуров, Т. В. Кушнерева, О. М. Герасименко ; МОЗУ, УМСА, Дніпропетров. мед. акад. – Полтава ; Дніпропетровськ : Литограф, 2012. – 164 с.
26. **Педіатрія** : [підручник для студентів стомат. фак. вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації] / за ред. Т. О. Крючко, О. Є. Абатурова ; Т. О. Крючко, О. Є. Абатуров, Т. В. Кушнерева [та ін.]. – К. : Медицина, 2015. – 206 с.
27. **Перша медична допомога** : (учбово-методичний посіб. для фельдшерів, акушерок, медичних сестер та учнів медичних училищ) / за заг. ред. М. М. Пешого ; М. М. Пеший, М. М. Забайрачний, Т. О. Крючко [та ін.] ; МОЗ України, УМСА. – Полтава : Укрпромторгсервіс, 2000. – 167 с.
28. **Пеший Н. Н.** Клинические лекции по детской кардиологии / Н. Н. Пеший, Т. А. Крючко, Н. М. Забайрачный [и др.] ; под общ. ред. Н. Н. Пешого ; УМСА, Каф. госпитал. педиатрии, Полтав. ОНО педиатров. – Полтава : УМСА, 1998. – 183 с.
29. **Пеший М. М.** Невідкладна допомога в педіатричній практиці : навч. посіб. для студ. і лікарів-інтернів вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / М. М. Пеший, Т. О. Крючко, М. М. Забайрачний [та ін.] ; ред. М. М. Пеший ; МОЗ України, УМСА. – Полтава : Укрпромторгсервіс, 2004. – 245 с.
30. **Проблемні** питання амбулаторного ведення дітей з гострими респіраторними вірусними інфекціями / Т. О. Крючко, Т. В. Кушнерева, В. П. Остапенко, І. О. Коленко // Современная педиатрия. – 2014. – № 8. – С. 65–69.
31. **Шляхи** оптимізації ефективності лікування дітей з рецидивним герпетичним стоматитом / Т. О. Крючко, С. М. Бабаніна, О. О. Карпенко [та ін.] // Сімейна медицина. – 2012. – № 2. – С. 115–118.

Лігоненко
Олексій Вікторович
(10.02.1955)

– доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

У 1978 році закінчив Полтавський медичний стоматологічний інститут. Після закінчення інституту працював лікарем-хірургом 1-ї міської лікарні м. Полтави. У 1979–1981 роках служив у лавах Радянської Армії, після демобілізації працював хірургом. Із 1983 року – асистент кафедри хірургічних хвороб. У 1986 році вступив до аспірантури, у 1989 році достроково захистив кандидатську дисертацію з теми «Обоснование границ некроза при выполнении резекции поджелудочной железы при остром деструктивном панкреатите». Із 1991 року – доцент кафедри загальної хірургії, з 1993 року – старший науковий співробітник. Після закінчення навчання в докторантурі у 1997 році захистив докторську дисертацію з теми «Комплексне лікування гострих запальних хвороб підшлункової залози».

Професор О. В. Лігоненко – автор більше 250 наукових праць, 6 навчальних посібників, 3 монографій, підручника з загальної хірургії, 4 винаходів і 12 патентів.

О. В. Лігоненко – член Вченої ради академії, факультету, член апробаційної ради, спеціалізованої вченої ради НМАПО, член редколегії журналу «Хірургія України», «Український журнал хірургії» та «Актуальні проблеми сучасної медицини», голова асоціації хірургів Полтавщини, член правління асоціації хірургів України, член Європейської асоціації лапароскопічних хірургів.

1. **Загальна хірургія** (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) : довідник для студента з вивчення дисципліни / уклад. О. В. Лігоненко, І. О. Чорна ; УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2009. – 19 с.

2. **Клінічна трансфузіологія** : навч.-метод. посіб. для студентів медичних факультетів вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації / О. В. Лігоненко, А. Б. Зубаха, І. О. Чорна [та ін.] ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. – Полтава : Ткалич А. М., 2013. – 123 с.
3. **Краковецька Г. О.** Крилаті латинські вислови / Г. О. Краковецька, О. В. Лігоненко. – Донецьк, 2009. – 415 с.
4. **Лігоненко О. В.** Використання системних ензимопрепаратів в якості бустер-терапії для боротьби з мікробними біоплівками хронічних ран / О. В. Лігоненко, І. І. Дігтяр, І. О. Чорна // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2013. – Т. 13, № 1. – С. 216–217.
5. **Лігоненко О. В.** Вплив естрогенів та ліпосом на перебіг загоєння гнійних ран у хворих похилого та старечого віку / О. В. Лігоненко, І. І. Дігтяр // Клінічна хірургія. – 2009. – № 2. – С. 50–55.
6. **Лігоненко О. В.** Комплексне лікування післятравматичної гнійної рани / О. В. Лігоненко, А. Б. Зубаха, І. О. Чорна // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2013. – Т. 13, № 1. – С. 218–219.
7. **Лігоненко О. В.** Основи гемотрансфузії : посібник / О. В. Лігоненко ; МОЗ України, УМСА, Київ. мед. акад. післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика. – Полтава, 2003. – 120 с.
8. **Лігоненко О. В.** Прогнозування перебігу гнійного запалення у осіб похилого та старечого віку / О. В. Лігоненко, І. І. Дігтяр, О. О. Лігоненко // Клінічна хірургія. – 2012. – № 11. – С. 20–21.
9. **Методичні рекомендації з клінічного обстеження хірургічного хворого** / підгот. О. В. Лігоненко, А. Б. Зубаха, І. О. Чорна ; УМСА, Кафедра загальної хірургії з доглядом за хворими. – Полтава, 2006. – 34 с.
10. **Методичні рекомендації з клінічного обстеження хірургічного хворого** / підгот. О. В. Лігоненко, Л. В. Гірін, І. А. Шумейко ; УМСА, Кафедра загальної хірургії з доглядом за хворими. – Полтава, 1999. – 38 с.

11. **Оптимізація** викладання курсу загальної хірургії в умовах кредитно-модульної системи / А. Б. Зубаха, О. В. Лігоненко, І. О. Чорна [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2011. – Т. 11, № 1. – С. 361–362.
12. **Організація** інтерактивного методу навчання в медичних навчальних закладах / І. А. Шумейко, О. В. Лігоненко, І. О. Чорна, А. Б. Зубаха // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2011. – Т. 11, № 1. – С. 389–391.
13. **Організація** системи перевірки знань для поточного та підсумкового контролю / І. А. Шумейко, О. В. Лігоненко, І. О. Чорна [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2013. – Т. 13, № 1. – С. 331–333.
14. **Основи гемотрансфузії** : посібник / О. В. Лігоненко, Ю. С. Семенюк, Л. В. Гірін, С. Й. Хмельницький. – Рівне : Волинські береги, 2003. – 149 с.
15. **Особливості** мікробіоценозу хронічних ран / О. В. Лігоненко, М. М. Гвоздяк, І. І. Дігтяр [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2011. – Т. 11, № 1. – С. 288–291.
16. **Патоморфологічні** зміни в стінці тонкої кишки при експериментальній тонкокишкової непрохідності / О. В. Лігоненко, І. І. Дігтяр, І. О. Чорна [та ін.] // Вісник проблем біології і медицини. – 2011. – Т. 1, № 2. – С. 190–191.
17. **Переливання** крові та її компонентів / М. С. Скрипніков, О. В. Лігоненко, Л. В. Гірін ; УМСА. – Полтава, 1999. – 73 с.
18. **Посібник** для самостійної роботи студентів на кафедрі загальної хірургії / уклад. О. В. Лігоненко, Л. В. Гірін ; МОЗ України, ЦМК, УМСА. – Полтава, 1999. – 127 с.
19. **Практичні навички** з загального та спеціального догляду за хворими : навч. посіб. для вищих мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / О. В. Лігоненко, Л. В. Гірін, І. О. Чорна, А. Б. Зубаха ; МОЗ, ЦМК, УМСА. – Полтава : АСМІ, 2005. – 259 с.

20. **Рання** ентеральна терапія у комплексі лікування хворих з приводу гострої непрохідності тонкої кишки / О. В. Лігоненко, І. І. Дігтяр, А. Б. Зубаха [та ін.] // Клінічна хірургія. – 2014. – № 12. – С. 13–15.
21. **Рання** череззондова ентеральна терапія у комплексному лікуванні хворих з гострою тонкокишковою непрохідністю / О. В. Лігоненко, І. І. Дігтяр, А. Б. Зубаха [та ін.] // Харківська хірургічна школа. – 2014. – № 4. – С. 9–11.
22. **Руководство по** амбулаторной хирургии : [учебное пособие для студентов высших учеб. заведений] / под ред. В. В. Скибы ; П. М. Артеменко, Г. Д. Бабенков, С. Е. Бондарь [и др.] ; МЗУ, МОН, Киев. мед. ун-т УАНМ, Центр хирургии Киев. ГКБ № 1. – К. : Агенство Україна, 2012. – 381 с.
23. **Скрипников М. С.** NOLI NOCERE = [Не зашкодь] / М. С. Скрипников, Г. О. Краковецька, Т. П. Скрипникова, О. В. Лігоненко. – Полтава, 1994. – 138 с.
24. **Стороженко О. В.** Комплексне лікування хворих із післяопераційними грижами черевної стінки та ожирінням / О. В. Стороженко, О. В. Лігоненко, І. І. Дігтяр // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2013. – Т. 13, № 1. – С. 170–172.
25. **Хірургія** : [в 3-х т.] : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / Я. С. Березницький, В. М. Барвинський, О. О. Горобчук [та ін.]. – Дніпропетровськ : Дніпро-VAL, 2007. – Т. I. – 445 с.

Литвиненко
Віктор Євгенович
(06.04.1955)

– кандидат медичних наук, асистент кафедри онкології та радіології з радіаційною медициною Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія»

У 1978 році закінчив Полтавський медичний стоматологічний інститут. Із 1986 по 1988 рік навчався у клінічній ординатурі Полтавського медичного стоматологічного інституту. Із 1988 по 1991 рік навчався в аспірантурі. У 1996 році захистив кандидатську дисертацію з теми «Застосування імосгенту, антиоксидантів та імуномодуляторів у комплексному лікуванні гнійних ран».

В. Є. Литвиненко – онколог, уролог першої кваліфікаційної категорії (2006 р.). Основне коло наукових та клінічних інтересів – онкоурологія, хіміо-гормонотерапія пухлин, гнійна хірургічна інфекція.

Автор більше 60 наукових праць. Співавтор виданого у 2003 році підручника «Онкологія» для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації та низки посібників з онкології та хірургії. На кафедрі онкології ВДНЗУ «УМСА» відповідальний за технічне забезпечення засобів навчання та виховну роботу.

1. **Гострий** холецистит. Діагностика, хірургічне лікування, ведення післяопераційного періоду : методичні рекомендації для студентів 4-5 курсів, інтернів, аспірантів, бакалаврів / М. І. Горлачов, Ф. І. Дуденко, О. Н. Люлька [та ін.] ; за заг. ред. Ф. І. Дуденка, О. Н. Люльки ; МОЗ, ЦМК, ПДМСІ. – Полтава : Полтава, 1994. – 30 с.

2. **Лікувальний** патоморфоз раку яєчника під впливом поєднаної ендолімфатичної та внутрішньовенної хіміотерапії / А. В. Чернобай, В. П. Баштан, В. Є. Литвиненко [та ін.] // Вісник проблем біології і медицини. – 2006. – № 3. – С. 392–395.

3. **Онкологія** : [підручник для студентів вищих мед. навч. закладів] / за ред. Г. В. Бондаря, Ю. В. Думанського, О. Ю. Поповича ; Г. В. Бондар, Ю. В. Думанський, О. Ю. Попович [та ін.] – К. : Медицина, 2013. – 542 с.
4. **Онкологія** : підручник для студ. стомат. фак. вищ. мед. навч. закладів освіти III-IV рівнів акредитації / В. П. Баштан, А. Л. Одабаш'ян, П. В. Шелешко [та ін.] ; за ред. В. П. Баштана, А. Л. Одабаш'яна, П. В. Шелешка. – 1-е видання. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2003. – 311 с.
5. **Онкология** : учебное пособие для иностранных студентов высших медицинских учебных заведений III-IV уровней аккредитации / под ред. В. П. Баштана, П. В. Шелешко, В. Е. Литвиненко ; В. П. Баштан, Т. А. Жукова, О. В. Корнеев [и др.] ; МЗУ, ЦМК, УМСА. – Полтава : АСМИ, 2013. – 335 с.
6. **Челішвілі А. Л.** Симптоми та синдроми в невідкладній хірургії органів черевної порожнини : [навч. посіб. для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів (фак.) післядиплом. освіти] / А. Л. Челішвілі, В. Є. Литвиненко ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. – Полтава, 2004. – 99 с.
7. **Челішвілі А. Л.** Симптоми та синдроми в невідкладній хірургії органів черевної порожнини: [навч. посіб. для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів (фак.) післядиплом. освіти] / А. Л. Челішвілі, В. Є. Литвиненко ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. – Полтава, 2009. – 99 с.
8. **Челішвілі А. Л.** Симптоми та синдроми в невідкладній хірургії органів черевної порожнини : навч. посіб. для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів (фак.) післядиплом. освіти / А. Л. Челішвілі, В. Є. Литвиненко ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. – Полтава, 2006. – 99 с.

Третяк
Наталія Григорівна
(08.03.1955)

– кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішньої медицини №1 Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія», лікар вищої категорії

У 1978 році закінчила Полтавський медичний стоматологічний інститут. Із 1979 по 1985 рік працювала лікарем-ординатором клінічної лікарні м. Полтава. У 1986 році закінчила аспірантуру в Українському інституті удосконалення лікарів-терапевтів у м. Харків і захистила дисертацію з теми «Гормональний статус хворих (за показниками адаптаційних гормонів у сироватці крові) на різних етапах розвитку виразкової хвороби 12-палої кишки». Із 1985 року – асистент кафедри факультетської терапії Полтавського медичного стоматологічного інституту, із 2006 року – доцент кафедри.

Н. Г. Третяк – автор 131 наукових праць, 2 раціоналізаторських пропозицій, 3 винаходів. Відповідальна за навчально-методичну роботу на кафедрі, лікувальну роботу проводить в гастроентерологічному центрі Полтавської обласної клінічної лікарні ім. М. В. Скліфосовського.

1. **Виразкова** хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки : методичні рекомендації для англomовних студентів та викладачів медичного факультету в клініці внутрішніх хвороб / скл. Н. Г. Третяк ; МОЗУ, УМСА = Gastric, duodenal ulcer : Metodical instruction for english medium students and lecturers of medical faculty in clinic of internal medicine / consist by N. G. Tretyak ; Ukrainian medical stomatological academy, Department of faculty therapy with the rate of physiotherapy. – Полтава : РВВ УМСА, 2008. – 44 р.

2. **Внутрішні хвороби.** Диференціальний діагноз і лікування хворих : [навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації] / за ред. Є. О. Воробйова, М. А. Дудченка, В. М. Ждана ; Є. О. Воробйов, М. А. Дудченко, В. М. Ждан [та ін.] ; МОЗ України, УМСА. – Полтава : Дивосвіт, 2004. – 362 с.

3. **Внутрішня медицина.** Модуль 1 (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) : довідник для студента з вивчення дисципліни / уклад. Є. О. Воробйов, І. П. Катеренчук, Л. Є. Бобирьова, Н. Г. Третяк, Т. І. Ярмола, І. Л. Дворник ; МОЗ, УМСА. – Полтава, РВВ УМСА, 2009. – 16 с.

4. **Внутрішня медицина.** Спеціальність : 7.110101 «Лікувальна справа». 6 рік навчання : довідник для студента з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 3. Модуль 4 : Сучасна практика внутрішньої медицини : Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини / уклад. І. М. Скрипник, І. П. Катеренчук, Л. Є. Бобирьова, Н. Г. Третяк, Т. І. Ярмола, І. Л. Дворник ; МОЗ України, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2011. – 23 с.

5. **Внутрішня медицина.** Спеціальність: 7.110104 «Педіатрія». 6 рік навчання : довідник для студента з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 3. Модуль 4 : Сучасна практика внутрішньої медицини : Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини / уклад. І. М. Скрипник, І. П. Катеренчук, Л. Є. Бобирьова, Н. Г. Третяк, Т. І. Ярмола, І. Л. Дворник ; МОЗ України, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2011. – 20 с.

6. **Гомеостаз** у пациентов метаболической болезнью (синдромом) с холециститами до операций и после холецистэктомии / М. А. Дудченко, С. В. Байдо, Н. Г. Третяк [и др.] // Світ медицини та біології. – 2008. – № 4. – С. 6–9.

7. **Дудченко М. А.** Болезни кишечника : учебно-методическое пособие / М. А. Дудченко, Н. Г. Третяк ; под ред. М. А. Дудченко ; МЗУ, УМСА, Кафедра внутренней медицины № 1. – Полтава : Полтавський літератор, 2014. – 167 с.

8. **Дудченко М. А.** Эффективность лечения больных болезней холедоха у пациентов с сочетанными заболеваниями / М. А. Дудченко, Н. Г. Третяк, О. В. Новак // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2012. – Т. 12, № 1/2. – С. 93–97.

9. **Интеровисцеральные** влияния холецистолитиаза в возникновении коронарной недостаточности и лечение больных / М. А. Дудченко, Н. Г. Третьяк, М. А. Дудченко [и др.] // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2011. – Т. 11, № 2. – С. 121–124.

10. **Комплексне лікування виразок шлунка і дванадцятипалої кишки** / М. А. Дудченко, Н. Г. Третьяк, О. В. Новак [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2014. – Т. 14, № 1. – С. 59–61.

11. **Кулішов С. К.** Застосування англійської мови як передумова підвищення якості навчання внутрішньої медицини / С. К. Кулішов, І. П. Кудря, Н. Г. Третьяк // Світ медицини та біології. – 2013. – № 2 (37). – С. 104–106.

12. **Методические** указания для иностранных студентов и преподавателей медицинского факультета в клинике внутренних болезней. Разд. : Гастроэнтерология / сост. Н. Г. Третьяк ; МОЗ, УМСА, Кафедра факультетской терапии. – Полтава, РВВ УМСА, 2007. – 75 с.

13. **Методичні вказівки.** Для самостійної роботи студентів. Розділ : «Гастроентерологія» / підгот. : Н. Г. Третьяк ; МОЗУ, УМСА, Кафедра факультетської терапії з курсом фізіотерапії. – Полтава : РВВ УМСА, 2005. – 84 с.

14. **Методичні рекомендації** для англомовних студентів та викладачів медичного факультету в клініці внутрішніх хвороб / С. К. Кулішов, Є. О. Воробйов, Н. Г. Третьяк [та ін.] ; МОЗ, УМСА, Кафедра факультетської терапії з курсом фізіотерапії. = Methodical instruction for english medium students and lecturers of medical faculty in clinic of internal medicine. Topic : Case history for 4-th and 6-th year students, in primary physician practice / consist S. K Kulishov, Ye. A. Vorobjov, N. G Tretyak. [et al.] ; UMSA, Department of faculty therapy with the rate of physiotherapy. Тема: Історія хвороби для студентів 4-го та 6-го курсів, при проходженні первинної лікарської практики. – Полтава, 2007. – 44 с.

15. **Одновременная** терапия дуоденальной язвы в сочетании с пародонтитом / М. А. Дудченко, Т. П. Скрипникова, Н. Г. Третьяк // Вісник проблем біології і медицини. – 2014. – Т. 3, № 3. – С. 100–103.

16. **Організація** та проведення виробничої загальної лікарської практики в терапевтичних відділеннях : (метод. рек. для керівників практики та студ. IV курсу мед. фак.) / Є. О. Воробйов, М. А. Дудченко, Н. Г. Третяк [та ін.] ; під заг. ред. М. С. Скрипнікова ; МОЗ України, УМСА, Каф. факультетської терапії з курсом фізіотерапії. – Полтава : РВВ УМСА, 2000. – 32 с.

17. **Практикум** з клініки факультетської терапії (кардіологія, ревматологія, гастроентерологія, пульмонологія, нефрологія, гематологія, фізіологія) : для викладачів та студ. мед. фак. / МОЗ України, ЦМК з ВМО, УМСА, Каф. факультетської терапії. – Полтава, 1999. – 263 с.

18. **Холецистит, холангіт, холелітіаз** : метод. рек. для англомовних студентів та викладачів мед. фак. в клініці внутрішніх хвороб / уклад. Н. Г. Третяк ; УМСА = Cholecystitis, cholangitis, cholelithiasis: methodical instruction for english medium students and lecturers of medical faculty in clinic of internal medicine / cons. N. G. Tretyak ; Ukrainian medical stomatological academy, Department of faculty therapy with the rate of physiotherapy – Полтава : РВВ УМСА, 2008. – 40 р.

19. **Хронічний гастрит** : метод. рек. для англомовних студентів та викладачів медичного факультету в клініці внутрішніх хвороб / Н. Г. Третяк ; МОЗ, УМСА = Gastritis, chronic: methodical instruction for english medium students and lecturers of medical faculty in clinic of internal medicine / consist by N. G. Tretyak ; Ukrainian medical stomatologic academy, Department of faculty therapy with the rate of physiotherapy. – Полтава : РВВ УМСА, 2008. – 28 р.

20. **Хронічний панкреатит** : метод. рек. для англомовних студентів та викладачів мед. фак. в клініці внутрішніх хвороб / скл. Н. Г. Третяк ; МОЗУ, УМСА = Pancreatitis, Chronic: methodical instruction for English medium students and lecturers of medical faculty in clinic of internal medicine / consist N. G. Tretyak ; Ukrainian medical stomatological academy, Department of faculty therapy with the rate of physiotherapy. – Полтава, РВВ УМСА, 2008. – 31 р.

65-років

Бобирьов **Віктор Миколайович** (09.05.1950)

– доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія», заслужений діяч науки і техніки України.

У 1974 році закінчив Полтавський медичний стоматологічний інститут. Після закінчення інституту працював на кафедрі фармакології, спочатку на посаді старшого лаборанта, потім асистента, а після захисту кандидатської дисертації з 1984 року на посаді доцента. У 1982 році захистив кандидатську дисертацію з теми «Влияние препаратов биоантиоксидантов на развитие экспериментального перекисного атероартериосклероза». У 1991 році захистив докторську дисертацію з теми «Биохимическая фармакодинамика и молекулярные механизмы действия антиоксидантов, как средств профилактики и лечения свободнорадикальной патологии». У 1991 році В. М. Бобирьов був призначений деканом лікувального факультету. У цьому ж році рішенням ВАК СРСР йому було присвоєно науковий ступінь доктора медичних наук. У 1992 році очолив новостворену кафедру клінічної фармакології, а також був призначений проректором з навчальної роботи Полтавського державного медичного стоматологічного інституту.

Професор В. М. Бобирьов – здібний організатор наукової, навчально-методичної та виховної роботи, висококваліфікований, ерудований педагог. У 1997 році професор В. М. Бобирьов одержав почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України», а у 1998 році – «Відмінник освіти України»; Лауреат премії АМН України – 2004 рік.

В. М. Бобирьов – автор понад 320 наукових і навчально-методичних праць, 8 навчально-методичних посібників з клінічної фармакології та 1 монографії, 37 патентів та авторських свідоцтв. Професор В. М. Бобирьов має багато праць, опублікованих за кордоном, у 1992 р.

йому було присуджено грант міжнародного фонду Сороса. Під керівництвом В. М. Бобирьова захищені 3 докторські та 9 кандидатських дисертацій.

Професор В. М. Бобирьов бере активну участь у громадському житті академії та міста. Він – голова Центральної методичної комісії академії, член правління Українського товариства геронтологів і геріатрів, член наукової експертної ради Державного фармакологічного центру МОЗ України, член Ради фармакологів України.

1. **Бобырев В. Н.** Клиническая иммунология и аллергология : учебное пособие для студентов медицинского факультета (расширенный конспект-силабус лекций, краткий словарь иммунологических терминов) / В. Н. Бобырев, В. И. Ляховский ; МЗУ, УМСА. – Полтава, 2011. – 128 с.

2. **Бобырев В. Н.** Клиническая иммунология и аллергология : учебное пособие для студентов медицинского факультета (расширенный конспект-силабус лекций, краткий словарь иммунологических терминов) / В. Н. Бобырев, В. И. Ляховский ; МЗУ, УМСА. – Полтава, 2012. – 127 с.

3. **Бобирьов В. М.** Фармакологія : підручник для студ. стом. фак. вищ. мед. навч. закладів / В. М. Бобирьов, Ю. Ф. Крилов, І. С. Чекман [та ін.] – К. : Здоров'я, 1996. – 416 с.

4. **Бобирьов В. М.** Внутрішні хвороби. Фармакотерапія больового синдрому : [підруч. для студ. мед. і стомат. фак. вищ. мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації] / В. М. Бобирьов, Т. А. Петрова, Г. Ю. Островська. – Полтава : Верстка, 2003. – 239 с.

5. **Бобирьов В. М.** Методологія навчального експерименту при викладанні базисної фармакології / В. М. Бобирьов, Т. О. Дев'яткіна, О. М. Важнича // Медична освіта. – 2010. – № 4. – С. 45–47.

6. **Бобирьов В. М.** Оптимізація імунологічної корекції при загостренні хронічного обструктивного захворювання легень / В. М. Бобирьов, Н. В. Моїсєєва, А. В. Вахненко // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2013. – Т. 13, № 2. – С. 72–77.

7. **Бобирьов В. М.** Фармакологічний аналіз морфо-функціональних основ 2-оксоіндолін-3-гліоксилової кислоти / В. М. Бобирьов, Р. В. Луценко // Вісник проблем біології і медицини. – 2011. – Т. 1, № 2. – С. 102–104.
8. **Довідник для студента з вивчення дисципліни «Побічна дія лікарських засобів»** (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) / уклад. В. М. Бобирьов, О. В. Власова ; МОЗ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА 2007. – 8 с.
9. **Довідник для студента з вивчення дисципліни «Фармакологія»** (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) / уклад. В. М. Бобирьов, Т. О. Дев'яткіна, Е. Г. Колот ; МОЗ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2007. – 24 с.
10. **Избранные лекции по эндокринологии** / Л. Е. Бобырева, К. В. Шепитько, В. Н. Бобырев [и др.] ; МЗУ, УМСА. – Полтава, 2013. – 155 с.
11. **Клінічна імунологія та алергологія** (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) : довідник для студента з вивчення дисципліни / уклад. В. М. Бобирьов, В. І. Ляховський ; МОЗ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2009. – 12 с.
12. **Клінічна фармакологія.** Спеціальність: «Стоматологія». 4 рік навчання : довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 1 : Клінічна фармакологія / уклад. В. М. Бобирьов, О. В. Власова ; УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2012. – 20 с.
13. **Особенности** підготовки іноземних студентів на курсі клінічної фармакології з імунологією та алергологією / В. М. Бобирьов, Т. А. Петрова, Г. Ю. Островська // Світ медицини та біології. – 2013. – № 2 (37). – С. 21–23.
14. **Порушення серцевого ритму та їх фармакотерапія** / підгот. В. М. Ждан, В. М. Бобирьов, С. Г. Стародубцев [та ін.] ; за ред. В. М. Ждана ; УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2006. – 131 с.

15. **Скринінг** ранозагоювальної дії нового стоматологічного гелю на основі рослинного препарату та синтетичного антисептика / В. М. Бобирьов, Н. М. Дев'яткіна, Ю. О. Беспала // Вісник проблем біології і медицини. – 2013. – № 2. – С. 240–244.

16. **Фармакологія** / І. С. Чекман, В. М. Бобирьов, Н. О. Горчакова [та ін.]. – Вінниця : Нова книга, 2009. – 477 с.

17. **Фармакологія** / ред. І. С. Чекман, співавт. В. М. Бобирьов. – К. : Вища школа, 2001. – 598 с.

18. **Фармакологія** : довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Спеціальність : 7.110106 Стоматологія / уклад. В. М. Бобирьов, Т. О. Дев'яткіна, Е. Г. Колот ; УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2011. – 27 с.

19. **Фармакологія** : підручник для студентів стомат. фак. вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації за спеціальністю «Стоматологія» / І. С. Чекман, В. М. Бобирьов, В. Й. Кресюн [та ін.] – Вінниця : Нова Книга, 2014. – 430 с.

20. **Фармакологія** : [підручник для студ. мед. фак. вищ. мед. навч. закладів III–IV рівнів акредитації] / за ред. І. С. Чекмана ; І. С. Чекман, Н. О. Горчакова, Л. І. Казак [та ін.] – Вид. 2-ге. – Вінниця : Нова Книга, 2011. – 783 с.

21. **Фармакотерапія** в стоматології : навч. посіб. [для студентів стомат. фак. вищ. мед. навч. закладів IV рівня акредитації і лікарів-інтернів] / В. М. Бобирьов, Т. А. Петрова, Г. Ю. Островська, М. М. Рябушко. – Вінниця : Нова книга, 2014. – 366 с.

22. **Фармакотерапія** основных стоматологических заболеваний. (Для студентов и интернов стоматологических факультетов и врачей-стоматологов) / В. Н. Бобырев, Т. И. Скрыпникова, Т. А. Петрова [и др.] ; УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 1994. – 31 с.

23. **Формування** клінічного мислення студентів медичного вузу – провідне завдання в підготовці майбутнього лікаря / В. М. Бобирьов, Ю. О. Капустник, О. В. Власова, Р. В. Луценко // Клінічне мислення : шляхи формування та вдосконалення : матеріали навч.-метод. конф. – Полтава, 2009. – С. 11-14.

24. **Экспериментальные** и клинические основы применения антиоксидантов в комплексной терапии пародонтита / В. Н. Бобырев, Н. В. Розколуца, Г. Ю. Островская, Т. А. Петрова // Інноваційні технології – в стоматологічну практику : матеріали III з'їзду асоціації стоматологів України. – Полтава. : Дивосвіт, 2008. – № 3. – С. 130–131.

25. **Bobyrov V. M.** Bases of Bioethics and Biosafety : Study guide for students of higher medical educational establishments / V. M. Bobyrov, O. M. Vazhnicha, T. O. Devyatkina. – Vinnytsia : Nova Knyha, 2012. – 246 p.

26. **Mulyar L. A.** Clinical immunology : Basic mechanisms and some clinical consequences : [a train aid for the students of higher medical establishments of IV accreditation level and doctors-interns] / L. A. Mulyar, V. M. Bobyrev. – Poltava : ASMI, 2012. – 163 p.

27. **Pharmacology** : textbook for students of medical higher educational establishments [of the 4th level of accreditation with english as the language of instruction] / V. M. Bobyrov, T. O. Devyatkina, O. M. Vazhnicha, V. M. Khristyuk ; The ministry of health care of Ukraine, Ukrainian Medical Stomatological Academy. – 2th. ed., updat. – Vinnytsya : Nova Knyha, 2012. – 517 p.

28. **The selected** lectures on endocrinology / L. Bobyreva, K. Shepitko, V. Bobyrev [et al.] ; Ukrainian Medical Stomatological Academy. – Poltava, 2013. – 153 p.

Звягольська
Ірина Миколаївна
(12.07.1950)

– кандидат біологічних наук, доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

У 1973 році закінчила Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка. Із 1974 по 1988 рік працювала в Полтавському медичному стоматологічному інституті на кафедрі біології з основами генетики і паразитології. У 1985 році закінчила аспірантуру за спеціальністю «Фізіологія людини і тварин», у 1986 році захистила кандидатську дисертацію з теми «Состояние микроциркуляторного гемостаза у здоровых людей в различные сезоны года». Із 1988 року і на цей час – на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології на посаді доцента.

Автор понад 170 наукових і навчально-методичних робіт, навчального посібника «Загальна генетика : збірник задач і вправ», співавтор монографії «Регуляторні пептиди», 8 навчальних посібників і 1 підручника. Надруковано понад 40 наукових статей і тез (моно- і в співавторстві) з питань регуляторного впливу пептидних комплексів тваринного походження на різні ланки гомеостазу організму за несприятливих умов зовнішнього середовища, вивчення ролі герпесно-мікоплазмової асоціації в розвитку не госпітальної пневмонії.

1. **Герпес.** Роль в патології человека. Противовирусные препараты. / Л. А. Панченко, Е. А. Куликова, И. Н. Звягольская [и др.]. – Харьков : Планета-принт, 2014. – 204 с.

2. **Звягольська І. М.** Загальна генетика : збірник задач і вправ : навч. посіб. для слухачів підгот. відділень вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації / І. М. Звягольська. – Полтава, 1999. – 129 с.

3. **Збірник** завдань з мікробіології, вірусології та імунології для підготовки до тестового іспиту «Крок 1» / Г. А. Лобань, В. П. Полянська, В. І. Федорченко, І. М. Звягольська, О. В. Ганчо ; МОЗУ, УМСА, Кафедра мікробіології, вірусології та імунології. – Полтава, 2010. – 136 с.
4. **Збірник** завдань з мікробіології, вірусології та імунології для підготовки до тестового іспиту «Крок 1» / Г. А. Лобань, В. П. Полянська, В. І. Федорченко, І. М. Звягольська, О. В. Ганчо ; МОЗУ, УМСА, Кафедра мікробіології, вірусології та імунології. – Полтава : ПД ПДАА, 2010. – 110 с.
5. **Збірник** завдань з мікробіології, вірусології та імунології для підготовки до тестового іспиту «Крок 1» / Г. А. Лобань, В. П. Полянська, В. І. Федорченко, І. М. Звягольська, О. В. Ганчо ; МОЗ, УМСА, Кафедра мікробіології, вірусології та імунології. – Полтава : ПД ПДАА, 2008. – 111 с.
6. **Збірник** завдань з мікробіології, вірусології та імунології для підготовки до тестового іспиту «Крок 1» / Г. А. Лобань, В. П. Полянська, В. І. Федорченко, І. М. Звягольська, О. В. Ганчо ; МОЗ, УМСА, Кафедра мікробіології, вірусології та імунології. – Полтава : РВВ УМСА, 2005. – 114 с.
7. **Збірник** завдань з мікробіології, вірусології та імунології для підготовки до тестового іспиту «Крок 1» / Г. А. Лобань, В. П. Полянська, В. І. Федорченко, І. М. Звягольська, О. В. Ганчо ; МОЗУ, УМСА, Кафедра мікробіології, вірусології та імунології. – Полтава : ПД ПДАА, 2009. – 136 с.
8. **Лабораторная** диагностика *Mycoplasma pneumoniae* и *Herpes simplex virus* инфекций у взрослых больных внегоспитальной пневмонией / И. Н. Звягольская, И. В. Короваева, Л. А. Панченко [и др.] // Экспериментальная і клінічна медицина. – 2013. – № 1. – С. 78–81.
9. **Мікробіологія**, вірусологія та імунологія : навч. посіб. для студентів стоматологічного факультету / Г. А. Лобань, В. П. Полянська, І. М. Звягольська. – Полтава : ПДАА. – 2013. – 190 с.

10. Пат. 83654 Україна, МПК G 01 № 33/48 (2006.01). Спосіб діагностики поєднаної мікоплазмо-герпесвірусної інфекції у хворих на негоспітальну пневмонію / Л. О. Панченко, Н. Г. Попова, І. В. Короваєва, Л. О. Попова, І. І. Кириченко, А. В. Бакуменко, С. І. Васіна, В. В. Казмірчук, І. М. Звягольська. – № u201302774 ; заявл. 05.03.2013 ; опубл. 25.09.2013, Бюл. № 18.

11. Посібник до практичних занять з мікробіології, вірусології та імунології для студентів стоматологічного факультету / Г. А. Лобань, В. І. Федорченко, І. М. Звягольська, В. П. Полянська. – Полтава : ПДАА, 2006. – 98 с.

12. Сборник заданий по микробиологии, вирусологии и иммунологии для подготовки к тестовому экзамену «Крок 1» / Г. А. Лобань, О. В. Ганчо, В. И. Федорченко, И. Н. Звягольская, В. П. Полянская ; МЗУ, УМСА, Кафедра микробиологии, вирусологии и иммунологии. – Полтава : РВВ УМСА, 2005. – 123 с.

13. Сборник заданий по микробиологии, вирусологии и иммунологии для подготовки к тестовому экзамену «Крок 1» студентов стоматологического факультета / Г. А. Лобань, О. В. Ганчо, В. И. Федорченко, И. Н. Звягольская, В. П. Полянская ; МЗУ, УМСА, Кафедра микробиологии, вирусологии и иммунологии. – Полтава : ПП ПДАА, 2008. – 176 с.

14. Тести «Крок-1» з загальної мікробіології, вірусології та імунології : збірник завдань з мікробіології, вірусології та імунології для підготовки до тестового іспиту / Г. А. Лобань, О. В. Ганчо, В. П. Полянська, В. І. Федорченко, І. М. Звягольська ; УМСА, Кафедра мікробіології, вірусології та імунології = General Microbiology, Virology and Immunology Krok-1 tests : Collection of tasks for preparation for test examination in Microbiology, Virology and Immunology / G. A. Loban, O. V. Hancho, V. P. Polyanska [et al.] ; Ukrainian Medical Stomatological Academy, Microbiology, Virology and Immunology Department. – Полтава : РВВ УМСА, 2009. – 48 р.

15. Тканевые регуляторные пептиды : Теоретические основы и перспективы практического применения / Л. Э. Веснина, А. Л. Гаркович, И. Н. Звягольская [и др.] ; под общ. ред. И. П. Кайдашева и др. – К. : Здоров'я, 2003. – 389 с.

16. **Microbiology, Virology and Immunology** : The manuel for foreign medical students. Pt. I. Pt. II / G. A. Loban, V. P. Polyanska, I. M. Zvyagolska, S. I. Vasina ; Ministry of public Health service of Ukraine, The central methodological study of higher medical education, UMCA, Department of Microbiology, Virology and Immunology = Мікробіологія, вірусологія та імунологія : навч. посіб. для студентів мед. фак. / Г. А. Лобань, В. П. Полянська, І. М. Звягольська, С. І. Васіна ; УМСА, Кафедра мікробіології, вірусології та імунології. – Poltava : РВВ УМСА, 2014. – 90 р.

17. **Mycoplasma hominis** в асоціації з Herpes simplex virus : роль у розвитку гострих і хронічних інфекційно-запальних захворювань гортані / І. В. Короваєва, Н. Г. Попова, І. М. Звягольська [та ін.] // Інфекційні хвороби. – 2012. – № 1–2. – С. 28–31.

18. **Special microbiology and virology KROK-1 tests** : collection of tasks for test examination preparation in Microbiology, Virology and Immunology / prepared : G. A. Loban, O. V. Hancho, V. P. Polyanska [et al.] ; Public Health of Ukraine, Ukrainian Medical Stomatological Academy, Microbiology, Virology and Immunology Cair = Тести КРОК–1 із спеціальної мікробіології та вірусології : збірник завдань з мікробіології, вірусології та імунології для підготовки до тестового іспиту / підгот. : Г. А. Лобань, О. В. Ганчо, В. П. Полянська [та ін.] ; МОЗУ, УМСА, Кафедра мікробіології, вірусології та імунології. – Poltava : РВВ УМСА, 2013. – 107 р.

Ляховський
Вячеслав Іванович
(10.08.1950)

– кандидат медичних наук, доцент кафедри експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

У 1974 році закінчив Чернівецький медичний інститут. Із 1978 по 1980 рік – клінічний ординатор кафедри факультетської терапії Полтавського медичного стоматологічного інституту, із 1980 року – асистент.

У 1987 році захистив кандидатську дисертацію з теми «Клініко-імунологічні взаємозв'язки у хворих ІХС».

Із 2003 року працює на кафедрі експериментальної та клінічної фармакології.

В. І. Ляховський – автор 78 наукових праць.

1. **Бобырев В. Н.** Клиническая иммунология и аллергология : учебное пособие для студентов медицинского факультета (расширенный конспект-силабус лекций, краткий словарь иммунологических терминов) / В. Н. Бобырев, В. И. Ляховский ; МЗУ, УМСА. – Полтава, 2011. – 128 с.

2. **Бобырев В. Н.** Клиническая иммунология и аллергология : учебное пособие для студентов медицинского факультета (расширенный конспект-силабус лекций, краткий словарь иммунологических терминов) / В. Н. Бобырев, В. И. Ляховский ; МЗУ, УМСА. – Полтава, 2012. – 127 с.

3. **Бобирьов В. М.** Оптимізація оцінки знань студентів при вивченні діагностичних та фармакотерапевтичних питань сучасної імунології / В. М. Бобирьов, В. І. Ляховський, Н. В. Шиш // Оптимізація методів контролю знань студентів за сучасних умов організації навчального процесу : матеріали навч.- метод. конф. – Полтава, 2006. – С. 13–15.

4. **Бобирьов В. М.** Організація самостійної роботи студентів над вивченням клінічної імунології та алергології в рамках кредитно-модульної системи / В. М. Бобирьов, В. І. Ляховський, Л. А. Муляр // Самостійна робота студентів і кредитно-модульна система організації навчального процесу : матеріали навч.-метод. конф. – Полтава, 2007. – С. 17–19.
5. **Бобирьов В. М.** Особливості вдосконалення клінічного мислення студентів у процесі вивчення прикладної імунології / В. М. Бобирьов, В. І. Ляховський, М. М. Рябушко // Клінічне мислення: шляхи формування та вдосконалення : матеріали навч.-метод. конф. – Полтава, 2009. – С. 16–17.
6. **Бобирьов В. М.** Шляхи вдосконалення клінічного мислення студентів у процесі вивчення прикладної імунології / В. М. Бобирьов, В. І. Ляховський, Н. В. Шиш // Актуальні проблеми підготовки медичних кадрів : матеріали навч.-метод. конф. – Полтава, 2007. – С. 19–21.
7. **Клінічна імунологія та алергологія (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) : довідник для студента з вивчення дисципліни / уклад. В. М. Бобирьов, В. І. Ляховський ; МОЗ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА 2009. – 12 с.**
8. **Комбинированная терапия аллапинином и сердечными гликозидами при лечении пароксизмальных наджелудочковых тахиаритмий у больных ИБС / Ю. А. Капустник, В. Н. Бобырев, В. И. Ляховский, Т. А. Петрова // Экспериментальная і клінічна медицина. – 2005. – № 1. – С. 51–53.**
9. **Практикум з клініки факультетської терапії (кардіологія, ревматологія, гастроентерологія, пульмонологія, нефрологія, гематологія, фізіологія) : Для викладачів та студ. мед. фак. / МОЗ України, ЦМК з ВМО, УМСА, Каф. факультетської терапії. – Полтава, 1999. – 263 с.**
10. **Прикладне значення клінічної імунології в навчальному процесі на кафедрі експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією / В. М. Бобирьов, В. І. Ляховський, Л. А. Муляр, Н. В. Шиш // Сучасні підходи до викладання теоретичних і клінічних дисциплін у медичному вузі : матеріали навч.- метод. конф. – Полтава, 2005. – С. 14–15.**

Овчаренко
Людмила Костянтинівна
(09.05.1950)

– асистент кафедри внутрішньої медицини № 2 з професійними хворобами Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

У 1973 році закінчила Харківський медичний університет. Із 1978 року – клінічний ординатор, а із 1980 року – асистент кафедри госпітальної терапії з курсом ендокринології.

Лікар вищої кваліфікаційної категорії. Автор 22 наукових та навчально-методичних праць.

1. Ефективність застосування у клінічній практиці лікаря загальної практики сімейної медицини препарату «СТЕАТЕЛЬ» у пацієнтів з дилатаційною кардіоміопатією / Л. К. Овчаренко, Л. А. Ткаченко, Т. І. Ярмола [та ін.] // Вісник проблем біології і медицини. – 2015. – Т. 4, № 2. – С. 171–174.

2. Ефективність комбінованої антигіпертензивної терапії у пацієнтів з метаболічним синдромом / І. П. Катеренчук, Л. К. Овчаренко, І. В. Цыганенко, О. І. Катеренчук // Ліки України. – 2011. – № 8. – С. 83–88.

3. Запобігання розвитку НПЗЗ-гастропатій у хворих на остеоартроз: вибір оптимального медикаментозного засобу / І. П. Катеренчук, Л. А. Ткаченко, Т. І. Ярмола [та ін.] // Клінічна та експериментальна патологія. – 2011. – Том 10, № 2. – С. 39–42.

4. Застосування пробіотиків в корекції антибіотико-асоційованих порушень мікробіоценозу кишечника / Т. О. Гречана, І. П. Катеренчук, Л. К. Овчаренко [та ін.] // Вісник проблем біології і медицини. – 2004. – № 3. – С. 53–58.

5. Цыганенко И. В. Современные тенденции в диагностике и лечении гастроэзофагельной рефлюксной болезни / И. В. Цыганенко, Л. К. Овчаренко // Світ медицини і біології. – 2015. – № 2 (50). – С. 86–90.

Петрова
Тамара Аркадіївна
(30.09.1950)

– кандидат медичних наук, доцент кафедри експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

Т. А. Петрова працює у ВДНЗУ «УМСА» з 1977 року. З моменту заснування кафедри клінічної фармакології – асистент, а потім доцент та завідувачка навчальною частиною даної кафедри.

У 1990 році захистила кандидатську дисертацію з теми «Вплив гіпербаричної оксигенації на функцію нирок і деякі біохімічні показники при інтоксикації фторидом натрію».

Т. А. Петрова – автор понад 60 науково-методичних статей. Співавтор підручників «Фармакологія» (1996), «Фармакологія» (1999), «Внутрішні хвороби (фармакотерапія больового синдрому)» (2003), «Фармакологія» (2009).

У 1998 році Т. А. Петрова нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

1. Антибактериальная терапия фторхинолонами в хирургической стоматологии / В. Н. Бобырев, Т. А. Петрова, Г. Ю. Островская, Е. Е. Ванякин // Актуальні питання фармакології : матеріали IV Української наук.-практ. конф. з міжнар. участю з клінічної фармакології, Вінниця, 7–8 жовт. 2004 р. – Вінниця, 2004. – С. 16.

2. Бобирьов В. М. Внутрішні хвороби. Фармакотерапія больового синдрому : [підруч. для студ. мед. і стомат. фак. вищ. мед. навч. закладів III–IV рівнів акредитації] / В. М. Бобирьов, Т. А. Петрова, Г. Ю. Островська. – Полтава : Верстка, 2003. – 239 с.

3. Напрями вдосконалення самостійної роботи студентів за кредитно-модульної системи навчання / В. М. Бобирев, Т. А. Петрова, Г. Ю. Островська, Ю. О. Капустник // Інноваційні освітні технології у підготовці медичних кадрів : матеріали навч.-метод. конф. – Полтава. – Ч. I. – С. 15–16.

4. **Особенности** показателей иммунитета больных бронхиальной астмой в сочетании с аллергическими риносинусопатиями / В. Н. Бобырев, Л. А. Муляр, Т. А. Петрова [и др.] // Імунологія та алергологія. – 2005. – № 3. – С. 68–69.
5. **Особенности** подготовки иностранных студентов на курсе клінічної фармакології з імунологією та алергологією / В. М. Бобирьов, Т. А. Петрова, Г. Ю. Островська // Світ медицини та біології. – 2013. – № 2 (37). – С. 21–23.
6. **Фармакологія** : підруч. для студентів стомат. фак. вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації за спеціальністю «Стоматологія» / І. С. Чекман, В. М. Бобирьов, Т. А. Петрова [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2014, 2011. – 430 с.
7. **Фармакотерапия** основных стоматологических заболеваний : (для студентов и интернов стоматологических факультетов и врачей-стоматологов) / В. Н. Бобырев, Т. И. Скрыпникова, Т. А. Петрова [и др.] ; УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 1994. – 31 с.
8. **Фармакотерапія** в стоматології : навч. посіб. [для студентів стомат. фак. вищ. мед. навч. закладів IV рівня акредитації і лікарів-інтернів] / В. М. Бобирьов, Г. Ю. Островська, М. М. Рябушко. – Вінниця : Нова книга, 2014. – 366 с.
9. **Чекман І. С.** Фармакологія : [підруч. для студентів стомат. фак. вищих мед. навч. закладів] / І. С. Чекман, В. М. Бобирьов, Т. А. Петрова [та ін.] – Вид. 2-ге. – Вінниця : Нова книга, 2010. – 477 с.
10. **Экспериментальные** и клинические основы применения антиоксидантов в комплексной терапии пародонтита / В. Н. Бобырев, Н. В. Розколуца, Г. Ю. Островская, Т. А. Петрова // Інноваційні технології – в стоматологічну практику : матеріали III з'їзду асоціації стоматологів України. – Полтава. : Дивосвіт, 2008. – № 3. – С. 130–131.
11. **Эффективность** комбинированной терапии аллапинином и сердечными гликозидами у больных ИБС с пароксизмальными наджелудочковыми тахикардиями / Ю. А. Капустник, В. Н. Бобырев, Т. А. Петрова, Г. Ю. Островская // Актуальні питання фармакології : матеріали IV Української наук.-практ. конф. з міжнар. участю з клінічної фармакології, Вінниця, 7–8 жовт. 2004 р. – Вінниця, 2004. – С. 61.

**Прилуцький
Костянтин Юрійович**
(01.02.1950)

– кандидат медичних наук, асистент кафедри ендокринології з дитячими хворобами Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія», лікар-педіатр вищої категорії.

У 1973 році закінчив Дніпропетровський медичний інститут. У 1988 році захистив кандидатську дисертацію з теми «Зміни гемокоагуляції і мікрогемоциркуляції та їх корекція при гострих токсичних пневмоніях у дітей раннього віку».

К. Ю. Прилуцький – автор 48 наукових праць, співавтор навчально-методичного посібника «Інфекційні захворювання органів травлення у дітей» (Київ, 2000)

1. Вірусні гепатити у дітей : методична розробка для студентів медичного факультету / К. Ю. Прилуцький, К. В. Пікуль, В. П. Боряк ; УМСА, Кафедра госпітальної педіатрії з дитячими інфекційними хворобами. – Полтава, 2006. – 48 с.

2. Гарячки невідомого генезу у дітей / К. В. Пікуль, В. І. Ільченко, К. Ю. Прилуцький [та ін.] // Світ медицини та біології. – 2012. – № 1. – С. 88–92.

3. Герпетична інфекція у дітей : методична розробка для студентів медичного факультету / К. Ю. Прилуцький, К. В. Пікуль ; УМСА, Кафедра госпітальної педіатрії з дитячими інфекційними хворобами. – Полтава, 2007. – 11 с.

4. Гострі кишкові інфекції у дітей : методична розробка для студентів медичного факультету / К. Ю. Прилуцький, К. В. Пікуль, Д. О. Ільченко ; УМСА, Кафедра госпітальної педіатрії з дитячими хворобами. – Полтава, 2005, 2009. – 31 с.

5. **Гострі кишкові інфекції** у дітей : методична розробка для студентів мед. фак. / К. Ю. Прилуцький, К. В. Пікуль ; УМСА, Кафедра госпітальної педіатрії з дитячими інфекційними хворобами. – Полтава, 2006. – 34 с.

6. **Інфекційні** захворювання органів травлення у дітей : (навч.-метод. посіб. для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів) / К. В. Пікуль, В. І. Ільченко, К. Ю. Прилуцький, В. П. Боряк ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. – Полтава : Глушков О. Є., 2008. – 124 с.

7. **Методические указания** к практическим занятиям по детским инфекционным болезням для студентов медицинского факультета : методические указания / сост. : К. Ю. Прилуцкий, С. Н. Цвиренко, Н. Н. Сосновский ; МЗУ, УМСА, Курс детских инфекционных болезней. – Полтава, 1996. – 45 с.

8. **Педіатрія**, дитячі інфекції. Спеціальність: «Лікувальна справа». 6 рік навчання : довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 5. Модуль 6 : Педіатрія : Дитячі інфекційні хвороби / уклад. : Т. О. Крючко, Т. В. Кушнерева, В. І. Похилько [та ін.] ; МОЗУ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2011. – 16 с.

9. **Пікуль К. В.** Інтенсивна терапія в клініці дитячих інфекційних хвороб : навч.-метод. посіб. для студентів вищих мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / К. В. Пікуль, В. І. Ільченко, К. Ю. Прилуцький ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. – Полтава : Укрпромторгсервіс, 2013. – 122 с.

10. **Практическая** неонатология : (учебно-метод. пособие для педиатров, акушеров-гинекологов, неонатологов, реаниматологов, невропатологов, патологоанатомов, врачей интернов, субординаторов, студентов мед. ин-тов и мед. училищ) / Н. Н. Пеший, Н. М. Забайрачный, Г. М. Траверсе [и др.] ; МЗУ, ПГСИ, ПОНОП, Каф. дет. болезней. – Полтава, 1993. – 386 с.

11. **Цвіренко С. М.** Досвід використання суміші «Ненатал» при виходжуванні передчасно народжених дітей / С. М. Цвіренко, Т. І. Мизгіна, К. Ю. Прилуцький // Вісник проблем біології і медицини. – 2006. – № 2. – С. 158–161.

Соколова
Наталія Афанасіївна
(25.11.1950)

– кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

У 1977 році закінчила Полтавський державний медичний стоматологічний інститут. Із 1977 по 1978 рік навчалася в інтернатурі на базі 3-ї міської поліклініки м. Полтава. Із 1978 по 1984 рік працювала лікарем-стоматологом в установі ОП 317/16 УВС Полтавського облвиконкому. У 1984–1986 роках навчалася у клінічній ординатурі на кафедрі хірургічної стоматології Полтавського медичного стоматологічного інституту. Із 1986 по 1990 роки працювала лікарем-онкостоматологом у відділенні пухлин голови та шиї Полтавського обласного клінічного онкологічного диспансеру. Із 1990 року працює на посаді асистента кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї.

У 2001 році захистила дисертацію з теми «Якість діагностики, ретроспективний і перспективний аналіз захворюваності злоякісними новоутвореннями щелепно-лицевої ділянки (за матеріалами Полтавської області)».

Н. А. Соколова є провідним фахівцем із питань онкологічних захворювань щелепно-лицевої ділянки. Також, займається питаннями травматологічних ушкоджень, запальних та інших захворювань щелепно-лицевої ділянки. Протягом багатьох років є членом обласної протиракової комісії з онкостоматології.

Н. А. Соколова – автор 46 наукових праць. Є співавтором методичних розробок та навчальних посібників.

1. **Аветіков Д. С.** Передпухлинні захворювання щелепно-лицевої ділянки : навч. посіб. для студентів стомат. фак. вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів / Д. С. Аветіков, Н. А. Соколова, Г. П. Рузін ; МОЗУ, УМСА, Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктив. хірургією голови та шиї, Харків. нац. мед. ун-т, Каф. хірург. стоматології та щелепно-лицевої хірургії. – Полтава : АСМІ, 2012. – 66 с.
2. **Асептика та антисептика в амбулаторних і стаціонарних стоматологічних закладах** : навч. посіб. для студ. стомат., медсестрин., зуботех. фак., лікарів-інтернів, медсестер, які працюють у відділеннях щелепно-лицевої хірургії, стомат. поліклініках та медпунктах із лікарями-стоматологами / Н. П. Соколова, О. Ю. Стоян, Ю. Г. Майер, Г. М. Давиденко ; МОЗ, Харків. ДМУ, УМСА, Одес. ДМУ. – Харків : Торнадо, 2006. – 113 с.
3. **Волошина Л. І.** Використання цераксону у клініці щелепно-лицевої хірургії / Л. І. Волошина, М. Г. Скікевич, Н. А. Соколова // Вопросы экспериментальной и клинической стоматологии : материалы науч.-практ. конференции с международным участием «Гофунговские чтения» в рамках празднования 210-летия ХНМУ и международного Дня стоматолога, Харьков, 10 февр. 2015 г. – 2015. – Вып. 11, Ч. 2. – С. 141–142.
4. **Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. Модуль IV. «Травматологія щелепно-лицевої ділянки» = Методические рекомендации для самостоятельной работы студентов. Модуль IV «Травматология челюстно-лицевой области»** / Д. С. Аветіков, О. О. Розколупа, Н. П. Соколова [та ін.] ; МОЗ України, УМСА, Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї. – Полтава, 2012. – 390 с.
5. **Онкологія** : [підруч. для студентів вищих мед. навч. закладів] / за ред. Г. В. Бондаря, Ю. В. Думанського, О. Ю. Поповича ; Г. В. Бондар, Ю. В. Думанський, О. Ю. Попович [та ін.]. – К. : Медицина, 2013. – 542 с.

6. **Онкология** : учебное пособие для иностранных студентов высших медицинских учебных заведений III-IV уровней аккредитации / под ред. В. П. Баштана, П. В. Шелешко, В. Е. Литвиненко ; В. П. Баштан, Т. А. Жукова, О. В. Корнеев [и др.] ; МЗУ, ЦМК, УМСА. – Полтава : АСМИ, 2013. – 335 с.

7. **Онкологія** щелепно-лицевої ділянки : навч. посіб. для студентів та лікарів – інтернів стоматологів / О. В. Рибалов, А. Л. Одабашьян, Н. О. Соколова, Л. М. Саяпіна ; МОЗ, ЦМК, УМСА. – Полтава : АСМІ, 1999. – 114 с.

8. **Соколова Н. П.** Якість діагностики, ретроспективний і перспективний аналіз захворюваності злоякісними новоутвореннями щелепно-лицевої ділянки (за матеріалами Полтавської області) : дис. ... канд. мед. наук : 14.01.22 / Н. П. Соколова ; УМСА. – Полтава, 2001. – 174 с.

9. **Скрипникова Т. П.** Онконастороженность в стоматологии / Т. П. Скрипникова, Л. Я. Богашова, Н. А. Соколова // Український стоматологічний альманах. – 2013. – № 5. – С. 39–42.

10. **Стан реактивності** слинних залоз у пацієнток з хірургічною менопаузою / Л. І. Волошина, М. Г. Скікевич, Н. А. Соколова, І. В. Бойко // Експериментальна і клінічна медицина. – 2013. – № 4. – С. 128–131.

Шепітько
Володимир Іванович
(13.10.1950)

– доктор медичних наук, професор, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, завідувач кафедри гістології, цитології та ембріології Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

У 1972 році закінчив Полтавський медичний стоматологічний інститут. Із 1976 по 2004 рік працював на кафедрі оперативної хірургії та топографічної анатомії старшим лаборантом, асистентом, доцентом, професором. Із 1988 по 1991 рік – завідувач підготовчого відділення Полтавського медичного стоматологічного інституту, а з 1991 по 2000 рік – замісник декана медичного факультету ВДНЗУ «УМСА».

У 1984 році захистив кандидатську дисертацію з теми «Хирургическая анатомия внечерепного отдела позвоночной артерии у лиц пожилого и старческого возраста», яка була відзначена премією ВНО АГЕ СРСР, як краща робота серед молодих учених 1984 року.

Із 1996 року – директор Полтавського відділення Міжнародного благодійного фонду, який було створено як перехідний етап для впровадження страхової медицини.

Із 1999 року – директор першого в Україні та Європі Полтавського регіонального центру клітинної і тканинної трансплантації.

Із 1 вересня 2004 року і до теперішнього часу працює завідувачем кафедри гістології, цитології та ембріології Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

У 2005 році захистив докторську дисертацію з теми «Структурно-функціональні показники кріоконсервованої плаценти і вплив її трансплантації на морфофункціональний стан ряду внутрішніх органів».

В. І. Шепітько – автор 225 друкованих праць, 15 патентів України, 25 раціоналізаторських пропозицій. Під керівництвом В. І. Шепітька виконано і захищено 1 докторська та 7 кандидатських дисертацій.

У 2002 році В. І. Шепітьку присуджена Державна премія України у галузі науки і техніки за роботу «Розробка на базі фундаментальних

досліджень нових біотехнологій для одержання клітинних і тканинних алотрансплантатів».

В. І. Шепітько нагороджений Знаками: «Відмінник освіти України», «Відмінник охорони здоров'я», почесними грамотами.

1. **Анатомія** опорно-рухового апарату : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації. Ч. II : Артрологія / В. М. Лупир, М. С. Скрипніков, В. В. Бобін [та ін.] ; УМСА. – К. : Вища школа, 1999. – 118 с.
2. **Атлас органів** заочеревинного простору : навч. посіб. для студ. мед. вузів / В. Ф. Вільховий, М. С. Скрипніков, І. Р. Кенс , В. І. Шепітько. – Полтава : ІАстрєя, 1995. – 69 с.
3. **Атлас** хірургічної анатомії кровоносних судин голови та шиї : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів освіти III-IV рівнів акредитації / В. Ф. Вільховий, М. С. Скрипніков, В. І. Шепітько, І. Р. Кенс. – К. : Вища школа, 1998. – 120 с.
4. **Гасюк А. П.** Морфо- та гістогенез основних стоматологічних захворювань / А. П. Гасюк, В. І. Шепітько, В. М. Ждан. – Полтава, 2008. – 94 с.
5. **Гістологія** органів порожнини рота : навч. посіб. для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних закладів III-IV рівнів акредитації / В. І. Шепітько, О. Д. Лисаченко, С. М. Білаш [та ін.]. – Полтава, 2007. – 66 с.
6. **Гістологія, цитологія, ембріологія** : учебное пособие для подготовки к итоговым контролям знаний студ. мед. фак-та. Модуль 1, 2 / В. И. Шепитько, О. Д. Лисаченко, С. М. Биладш [и др.] ; УМСА, Кафедра гистологии, цитологии и эмбриологии. – Полтава, 2012. – 67 с.
7. **Гістологія, цитологія та ембріологія** (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) : Довідник для студента з вивчення дисципліни / уклад. В. І. Шепітько, О. Д. Лисаченко ; МОЗ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2009. – 22 с.

8. **Гістологія**, цитологія та ембріологія (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Спеціальність : 7.110106 Стоматологія : Довідник для студентів з вивчення дисципліни / уклад. В. І. Шепітько, О. Д. Лисаченко ; МОЗУ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2010. – 20 с.
9. **Довідник** для студента з вивчення дисципліни «Гістологія, цитологія та ембріологія». (Структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) / уклад. В. І. Шепітько, О. Д. Лисаченко, Л. Г. Кривега ; МОЗ, УМСА, Кафедра гістології, цитології та ембріології. – Полтава : РВВ УМСА, 2007. – 24 с.
10. **Клиническая анатомия** и оперативная хирургия гнойно-воспалительных процессов головы и шеи / Н. С. Скрипников, Г. Н. Топоров, Е. Н. Пронина, В. И. Шепитько ; под ред. Н. С. Скрипникова, Г. Н. Топорова. – Полтава : Полтава, 1993. – 190 с.
11. **Клінічна анатомія** та оперативна хірургія гнійно-запальних процесів голови та шиї : навч.-метод. посіб. для студ. стомат. фак. та лікарів-інтернів стоматологів вищих навч. мед. закладів III-IV рівнів акредитації / за ред. М. С. Скрипнікова ; Г. М. Топоров, М. С. Скрипников, О. М. Проніна [та ін.] ; МОЗ України, ЦМК з ВМО, УМСА. – Полтава : Верстка, 2002. – 152 с.
12. **Мікроморфологія** та гістогенез органів ротової порожнини : навч. посіб. для студентів стоматологічного факультету / В. І. Шепітько, О. Д. Лисаченко, С. М. Білаш [та ін.]. – Полтава, 2008. – 83 с.
13. **Оперативна хірургія** та топографічна анатомія : навч.-метод. посіб. до лекцій для студентів стомат. фак. мед. вузів України / М. С. Скрипников, В. І. Шепітько, О. М. Проніна [та ін.] ; МОЗ України, ЦМК з ВМО, УМСА. – Полтава : Верстка, 2000. – 56 с.
14. **Оперативна хірургія і топографічна анатомія** : [підруч. для студ. стомат. фак. вищ. мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації] / за ред. М. С. Скрипникова ; М. С. Скрипников, А. М. Білич, В. І. Шепітько [та ін.]. – К. : Вища школа, 2000. – 502 с.

15. **Оперативная** хирургия и топографическая анатомия : руководство к практ. занятиям для студентов-иностранцев VI курсов мед. факультетов / под ред. проф. Н. С. Скрипникова ; Н. С. Скрипников, А. Н. Билыч, В. И. Шепитько [и др.]. – Полтава : Крыныця, 2001. – 576 с.

16. **Посібник** для підготовки до підсумкових модульних контролів знань з гістології, цитології та ембріології для студентів медичного факультету / В. І. Шепітько, О. Д. Лисаченко, С. М. Білаш [та ін.] ; УМСА, Кафедра гістології, цитології та ембріології. – Полтава, 2009. – 82 с.

17. **Плацента** : криоконсервирование, клиническое применение / под общ. ред. А. Н. Гольцева, Т. Н. Юрченко ; Е. В. Блажко, Л. Е. Бобырева, Л. Р. Гераскина [и др.] ; НАНУ, Ин-т проблем криобиологии и криомедицины, Харьков. НМУ. – Харьков : Бровин А. В., 2013. – 317 с.

18. **Плацента** : криоконсервирование, структура, свойства, перспективы клинического применения / под общ. ред. В. И. Грищенко, Т. Н. Юрченко ; В. И. Грищенко, А. Н. Гольцев, Т. Н. Юрченко [и др.] ; НАНУ, Ин-т проблем криобиологии и криомедицины. – Харьков : Стиль-Издат, 2011 – 268 с.

19. **Посібник** для підготовки до іспиту з гістології, цитології та ембріології для студентів медичного і педіатричного факультетів / В. І. Шепітько, Л. Г. Кривега, Г. А. Єрошенко [та ін.] ; УМСА, Каф. гістології, цитології та ембріології. – Полтава, 2005. – 250 с.

20. **Посібник** для підготовки до іспиту з гістології, цитології та ембріології для студентів стоматологічного факультету / В. І. Шепітько, Г. А. Єрошенко, С. М. Білаш [та ін.] ; УМСА, Кафедра гістології, цитології та ембріології. – Полтава, 2005. – 249 с. : ил.

21. **Посібник** для підготовки до підсумкових модульних контролів знань з гістології, цитології та ембріології для студентів стоматологічного факультету / В. І. Шепітько, О. Д. Лисаченко, С. М. Білаш [та ін.] ; УМСА, Кафедра гістології, цитології та ембріології. – Полтава, 2010. – 198 с.

22. **Сборник** заданий для контролю практических навыков с гистологии, цитологии, эмбриологии и подготовки к лицензионному экзамену «КРОК-1» : для студентов стоматологического факультета / В. И. Шепитько, О. Д. Лисаченко, С. М. Білаш [и др.] ; УМСА, Кафедра гистологии, цитологии и эмбриологии. – Полтава, 2007. – 249 с.

23. **Спеціальна** гістологія : метод. рек. для самостійної роботи студентів стоматологічного факультету / В. І. Шепітько, О. Д. Лисаченко, С. М. Білаш [та ін.] ; УМСА, Кафедра гістології, цитології та ембріології. – Полтава, 2009. – Ч. II. – 123 с.

24. **Структурная** организация и гистогенез органов ротовой полости : учебное пособие для иностранных студентов стоматологического факультета / В. И. Шепитько, О. Д. Лисаченко, С. М. Білаш [и др.] ; УМСА, Кафедра гистологии, цитологии и эмбриологии. – Полтава, 2012. – 64 с

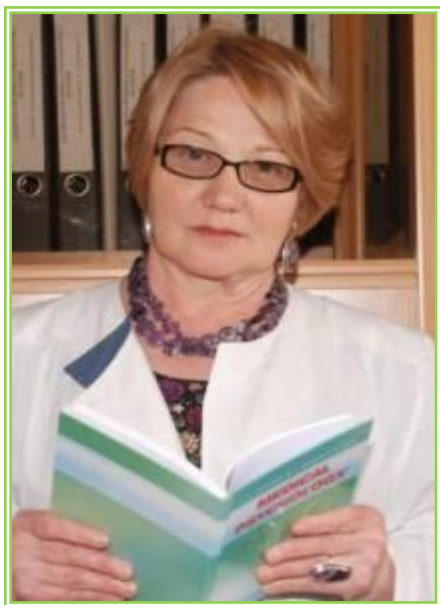
25. **Термінологічний** словник по мікроморфології / В. І. Шепітько, Г. А. Єрошенко, С. М. Білаш [та ін.] ; УМСА, Каф. гістології, цитології і ембріології. – Полтава : РВВ УМСА, 2006. – 63 с.

25. **Шепітько В. І.** Гістологія органів порожнини рота : навч. посіб. для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних медичних закладів III-IV рівнів акредитації / В. І. Шепітько, О. Д. Лисаченко, С. М. Білаш. – Полтава, 2007. – 114 с.

26 **Шепітько В. І.** Гістологія, цитологія та ембріологія. Модуль 1. Основи цитології та загальної ембріології. Загальна гістологія : практикум для студентів стоматологічного факультету. 20_–20_ навчальний рік. Студента(ки)_____. / В. І. Шепітько, О. Д. Лисаченко, С. М. Білаш; УМСА, Кафедра гістології, цитології та ембріології. – Полтава, 2011. – [99] с.

27. **Шепітько В. І.** Морфогенез і структурна організація тканин організму людини : навч. посіб. / В. І. Шепітько, Л. Б. Пелипенко, О. Д. Лисаченко. – Полтава, 2010. – 102 с.

70-років

Бобирьова Людмила Єгорівна (21.11.1945)

– доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри ендокринології з дитячими інфекційними хворобами Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія», лауреат Державної премії України, лікар-ендокринолог вищої категорії.

У 1974 році закінчила Ленінградський педіатричний державний медичний інститут. Із 1980 по 1982 рік навчалася в клінічній ординатурі. У 1986 році захистила кандидатську дисертацію, у 1997 році – докторську дисертацію з теми «Експериментальне та клінічне обґрунтування препаратів антиоксидантів у комплексній терапії діабетичних ангіопатій». У 1994 році отримала вчене звання доцента, у 2001 році – вчене звання професора. За розробку на базі фундаментальних досліджень нових біотехнологій для одержання клітинних та тканинних алотрансплантатів професору Л. Є. Бобирьовій у 2002 році була присуджена Державна премія України в галузі науки і техніки. За серію наукових праць «Цукровий діабет. Ускладнення. Розробка сучасних біотехнологій терапії і профілактики» у 2004 році нагороджена дипломом Академії медичних наук України.

У 2010 році професор Л. Є. Бобирьова стала лауреатом Всеукраїнського проекту «Літопис досягнень сучасної медицини: «Сучасна медицина та охорона здоров'я України».

Із 2012 р. по 2014 рік Л. Є. Бобирьова є членом медичного відділу Польської Академії Наук. Член спеціалізованих рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій в Інституті проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського АМН України (м. Харків) та Українському науково-практичному центрі ендокринної хірургії МОЗ України (м. Київ).

Під її керівництвом пройшли навчання 4 клінічних ординатори, були захищені 7 магістерських робіт та 3 кандидатські дисертації.

Професор Л. Є. Бобирьова є автором 194 наукових праць, має 19 патентів на винахід України, співавтор 7 навчальних посібників.

1. **Бобырева Л. Е.** Биологические аспекты эмбрионально-тканевой терапии инсулинзависимого сахарного диабета / Л. Е. Бобырева // Вісник проблем біології і медицини. – 2002. – № 2. – С. 31–38.
2. **Бобырева Л. Е.** Применение фуксунцинала в комплексной терапии диабетических ангиопатий у лиц пожилого возраста / Л. Е. Бобырева, И. Л. Дворник, Л. Сухачева // Эндокринология. – 1999. – Т. 4, № 2. – С. 204.
3. **Бобирьова Л. Є.** Эндокринология : курс лекцій / Л. Є. Бобирьова, І. Л. Дворник ; ЦМК, МОЗУ, УМСА. – Полтава : АСМІ, 2006. – 114 с.
4. **Бобирьова Л. Є.** Епідеміологічні дослідження радіаційно-обумовленої щитоподібної залози по Полтавській, Житомирській областях і по Україні в цілому у післячорнобильський період / Л. Є. Бобирьова // Збірник матеріалів обласної науково-практичної конференції «Медико-генетичні та екологічні проблеми чорнобильської катастрофи через 15 років», 19 квітня 2001 року. – Полтава, 2001. – С. 4–14.
5. **Бобирьова Л. Є.** Особливості розвитку і перебігу аутоімунного тиреоїдиту, що обумовлений йододефіцитом в Полтавській області / Л. Є. Бобирьова, О. Ю. Городинська // Світ медицини та біології. – 2013. – № 3 (39). – С. 79–82.
6. **Бобирьова Л. Є.** Принципи диференційованої терапії аутоімунного тиреоїдиту залежно від характеру метаболічних порушень / Л. Є. Бобирьова, О. В. Муравльова, С. Ю. Городинська // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2014. – Т. 14, № 1. – С. 28–34.
7. **Бобирьова Л. Е.** Тиреоїдна патологія та стан йодної забезпеченості в Полтавській області через 20 років після аварії на ЧАЕС / Л. Е. Бобирьова, О. Ю. Городинська // Світ медицини та біології. – 2014. – № 1 (43). – С. 8–14.

8. **Внутрішні хвороби** : [посіб. для студ. і лікарів-інтернів мед. фак. вищ. мед. навч. закладів] / Л. Є. Бобирьова, І. М. Скрипник, М. М. Потяженко, Л. Д. Коровіна. – К. : Здоров'я, 1998. – 439 с.

9. **Внутрішня медицина. Модуль 1** (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) : довідник для студента з вивчення дисципліни / уклад. Є. О. Воробйов, І. П. Катеренчук, Л. Є. Бобирьова [та ін.] ; МОЗ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2009. – 16 с.

10. **Внутрішня медицина. Спеціальність** : 7.110101 «Лікувальна справа». 6 рік навчання : довідник для студента з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 3. Модуль 4 : Сучасна практика внутрішньої медицини : Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини / уклад. І. М. Скрипник, І. П. Катеренчук, Л. Є. Бобирьова [та ін.] ; МОЗ України, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2011. – 23 с.

11. **Внутрішня медицина. Спеціальність** : 7.110104 «Педіатрія». 6 рік навчання : довідник для студента з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 3. Модуль 4 : Сучасна практика внутрішньої медицини : Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини / уклад. І. М. Скрипник, І. П. Катеренчук, Л. Є. Бобирьова [та ін.] ; МОЗ України, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2011. – 20 с.

12. **Ендокринологія. Фізична реабілітація та спортивна медицина** : навч. посіб. з тестового контролю українською, російською та англійською мовами / Л. Є. Бобирьова, І. Л. Дворник, Д. М. Бойко [та ін.] ; ЦМК, МОЗУ, УМСА. – Полтава : Полтавський літератор, 2011. – 203 с.

13. **Избранные лекции по эндокринологии** / Л. Е. Бобырева, К. В. Шепитько, В. Н. Бобырев [и др.] ; МЗУ, УМСА. – Полтава, 2013. – 155 с.

14. **Оцінка функції** зовнішнього дихання та окремих характеристик ведення здорового способу життя / Д. М. Бойко, М. Г. Бойко, Л. Є. Бобирьова [та ін.] // Світ медицини та біології. – 2012. – № 2. – С. 10–14.

15. **Новые биотехнологии** в диабетологии / В. И. Шепитько, Л. Е. Бобырева, И. Л. Дворник [и др.] // Медицина сьогодні і завтра. – 2011. – № 1–2. – С. 287–291.

16. **Плацента** : криоконсервирование, клиническое применение / под общ. ред. А. Н. Гольцева, Т. Н. Юрченко ; Е. В. Блажко, Л. Е. Бобырева, Л. Р. Гераскина [и др.] ; НАНУ, Ин-т проблем криобиологии и криомедицины, Харьков. НМУ. – Харьков : Бровин А. В., 2013. – 317 с.

17. **Принципи** профілактики йоддефіцитних станів на Полтавщині / О. Ю. Городинська, Л. А. Самарченко, Н. І. Рій, Л. Є. Бобирьова // Вісник проблем біології і медицини. – 2014. – Т. 1, № 3. – С. 83–89.

18. **Фізична** реабілітація та спортивна медицина (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) : довідник для студента з вивчення дисципліни / уклад. Л. Є. Бобирьова, Л. І. Котова, Д. М. Бойко ; МОЗ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2008. – 14 с.

19. **Эпидемиология** бронхиальной астмы в регионе Полтавской области / Д. Н. Бойко, Н. Г. Бойко, Л. Е. Бобырева [и др.] // Аллергология и иммунология. – 2009. – Т. 10, № 2. – С. 192.

20. **Якість життя** у інвалідів хворих на хронічне обструктивне захворювання легень та бронхіальну астму / Д. М. Бойко, М. Г. Бойко, Л. Є. Бобирьова [та ін.] // Світ медицини та біології. – 2008. – № 3. – С. 6–11.

21. **The selected lectures** on endocrinology / L. Bobyрева, K. Shepitko, V. Bobyrev [et al.] ; Ukrainian Medical Stomatological Academy. – Poltava : Кібкало Г. І., 2013. – 153 р.

75-років

Скрипнікова Таїса Петрівна

(16.03.1940)

– заслужений лікар України, кандидат медичних наук, професор кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

У 1961 році закінчила з відзнакою Харківський медичний стоматологічний інститут. Закінчивши аспірантуру працювала асистентом на кафедрі терапевтичної стоматології Полтавського медичного стоматологічного інституту. У 1966 році захистила кандидатську дисертацію з теми «Состояние высшей нервной деятельности и некоторых вегетативных реакций организма при раздражении рецепторов полости рта». Із 1979 по 1991 роки працювала на посаді доцента на кафедрі терапевтичної стоматології. У 1991 році обрана за конкурсом завідуючою кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів. У 1995 році Таїсі Петрівні було присвоєно вчене звання професора кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів. Основні напрями наукової діяльності: реставрація, ендодонтія, хвороби слизової оболонки порожнини рота, в тому числі онкостоматологія.

Т. П. Скрипнікова – автор понад 290 наукових, навчально-методичних праць, 3 підручників, 20 навчальних посібників, 22 методичних рекомендацій, циклу лекцій із клінічної ендодонтії, 16 патентів на винаходи. Під керівництвом Т. П. Скрипнікової виконано і захищено 8 кандидатських дисертацій, підготовлено 18 магістрів, 15 клінічних ординаторів.

Професор Т. П. Скрипнікова – член редакційних колегій провідних стоматологічних журналів, віце-президент Української ендодонтичної асоціації стоматологів. Протягом 21 року є головою міжнародного журі Призма-чемпіонату, член Асоціації стоматологів Полтавської області, голова апробаційної ради № 2 ВДНЗУ «УМСА».

Має нагороди: відзнака «Відмінник освіти України» (1998), «Заслужений лікар України» (2000), Подяка головного стоматолога МОЗ України (2009, 2011), Почесна грамота МОЗ України за вагомий особистий внесок у розвиток охорони здоров'я та високий професіоналізм, диплом «Медичний олімп (2007) за значний внесок у розвиток медицини, почесна грамота Полтавської обласної державної адміністрації за значний особистий внесок у розвиток медичної науки, підготовку висококваліфікованих спеціалістів, плідну науково-педагогічну діяльність (2008).

1. **Аспекты** современной профессиональной деятельности врача-стоматолога : учебное пособие для последиплом. образования врачей-стоматологов / П. Н. Скрипников, Т. П. Скрипникова, С. В. Мельникова ; МЗУ, УМСА. – Полтава : Инарт, 2009. – 83 с.

2. **Застосування** ноотропних препаратів у комплексному лікуванні хворих на генералізований пародонтит I-II ступенів тяжкості / П. М. Скрипніков, Т. П. Скрипнікова, Т. А. Хміль [та ін.] // Український стоматологічний альманах. – 2011. – № 3. – С. 65–67.

3. **Клиническая эндодонтия** : пособие для врачей-стоматологов. (Раздел IV) : Рентгенологические признаки заболеваний пульпы и периодонта / Т. П. Скрипникова, В. К. Югов, Г. Ф. Просандеева, П. Н. Скрипников ; под общ. ред. Т. П. Скрипниковой ; МЗУ, УМСА. – Полтава: Легат, 1999. – 27 с.

4. **Комплексне** лікування захворювань тканин пародонту на сучасному етапі / Т. П. Скрипнікова, О. М. Левітов, В. М. Бобирев [та ін.] // Основні стоматологічні захворювання, їх профілактика та лікування : матеріали доп. Всеукр. наук.-практ. конф. лікарів-стоматологів. – Полтава, 1996. – С. 150–151.

5. **Максименко П. Т.** Болезни слизистой оболочки полости рта / П. Т. Максименко, О. Ю. Костелли, Т. П. Скрипникова ; УМСА, Киев. центр. бассейнов. стомат. поликлиника. – К. : Хрещатик, 1998. – 189 с.

6. **Мастеров Ю. І.** Захворювання зубів і порожнини рота : [підруч. для студентів фельдшер. і зуботех. відд. мед. училищ] / Ю. І. Мастеров, Т. П. Скрипникова, В. Г. Семенець ; за ред. Т. П. Скрипникової. – Полтава : АСМІ, 2001. – 351 с.

7. **Організація** навчання лікарів-стоматологів в інтернатурі : (посіб. для лікарів-інтернів та керівників) / Т. П. Скрипнікова, Л. Г. Павленко, П. Т. Максименко [та ін.] ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2000. – 63 с.
8. **Потяженко Л. В.** Spoken english : [навч. посіб. для студ., магістрів та аспірантів вищ. мед. закладів освіти III-IV рівнів акредитації] / Л. В. Потяженко, Є. Є. Юдіна, Т. П. Скрипнікова ; МОЗУ, УМСА. – Полтава, 2001. – 191 с.
9. **Скрипнікова Т. П.** Гальваноз, його прояви в порожнині рота, особливості обстеження хворих, принципи лікування та профілактики / Т. П. Скрипнікова, Л. М. Хавалкіна, Н. М. Іленко // Світ медицини та біології. – 2014. – № 2 (44). – С. 77–80.
10. **Скрипнікова Т. П.** Е. М. Гофунг и его вклад в развитие стоматологии : (К 125-летию со дня рождения) / Т. П. Скрипнікова // Український стоматологічний альманах. – 2001. – № 3. – С. 66–68.
11. **Скрипнікова Т. П.** Дія різнорідних металів на слизову оболонку порожнини рота / Т. П. Скрипнікова // Основні стоматологічні захворювання, їх профілактика та лікування : матеріали доп Всеукр. наук.-практ. конф. лікарів-стоматологів, Полтава, 26–27 вересня 1996 р. – Полтава, 1996. – С. 151–152.
12. **Скрипнікова Т. П.** Життя та діяльність професора Войно-Ясенецького, Святого Луки (50 років з дня смерті) / Т. П. Скрипнікова, Л. Я. Богашова, М. І. Береш // Вісник проблем біології і медицини. – 2011. – Т. 1, № 2. – С. 13–15.
13. **Скрипнікова Т. П.** Клиническая эндодонтия : (пособие для врачей-стоматологов) : (7 разделов) / Т. П. Скрипнікова, Г. Ф. Просандеева, П. Н. Скрипніков ; под общ. ред. Т. П.Скрипніковой ; МЗ, УМСА. – Полтава. – 2001. – 37 с.
14. **Скрипнікова Т. П.** Клиническая эндодонтия : (Пособие для врачей-стоматологов) / Т. П. Скрипнікова, Г. Ф. Просандеева, П. Н. Скрипніков ; МЗ, УМСА. – Полтава. – 2005. – 48 с.

15. **Скрипникова Т. П.** Клиническая эндодонтия : (Пособие для врачей-стоматологов). (Раздел 8) : Успех в эндодонтии с применением ротационного никель-титанового инструмента. ПроФайлы. ПроТейпер / Т. П. Скрипникова, П. Н. Скрипников ; под общ. ред. Т. П. Скрипниковой ; МЗУ, УМСА. – Полтава, 2006. – 38 с.

16. **Скрипнікова Т. П.** Клінічна ендодонтія : посіб. для лікарів-стоматологів : (7 розділів) / Т. П. Скрипнікова, Г. Ф. Просандєєва, П. М. Скрипніков ; за заг. ред. Т. П. Скрипнікової ; МОЗ, ЦМК, УМСА. – Полтава : Астрея. – 1998. – 38 с.

17. **Скрипникова Т. П.** Консервативно-хирургические методы лечения хронического периодонтита / Т. П. Скрипникова, И. Б. Шевченко, Л. Я. Богашова. – Полтава : Легат, 1999. – 122 с.

18. **Скрипнікова Т. П.** Лікарські засоби аптеки Зубицьких в клініці терапевтичної стоматології / Т. П. Скрипнікова, Г. Ф. Просандєєва, Л. П. Дудка // Народна та нетрадиційна медицина України на сучасному етапі : наук.-практ. конференція на честь 5-річчя Укр. асоц. нар. медицини та Київ. мед. ін-ту УАНМ, Київ, 12–13 черв. 1997р. : тези доп. – К., 1997. – С. 66–67.

19. **Скрипнікова Т. П.** Оптимізація навчання лікарів-інтернів стоматологів / Т. П. Скрипнікова, Л. Г. Павленко, О. В. Шешукова // Сучасні методи організації навчального процесу та їх оптимізація : матеріали навч.-метод. конф., Полтава, 25 березня 1999 р. – Полтава, 1999. – С. 125.

20. **Скрипникова Т. П.** Применение антибактериального препарата «Стоматидин» в комплексной терапии основных стоматологических заболеваний / Т. П. Скрипникова // Стоматолог. – 2002. – № 4. – С. 43–47.

21. **Скрипникова Т. П.** Хирургические методы лечения хронического периодонтита в возрастном аспекте : методические рекомендации / Т. П. Скрипникова, Л. Я. Богашова, И. Б. Шевченко ; УМСА. – Полтава : Формака, 2001. – 30 с.

22. **Стоматологія** : посіб. для лікарів загальної практики-сімейної медицини, лікарів-інтернів та курсантів-лікарів загальної практики-сімейної медицини курсів післядипломної освіти / Т. П. Скрипнікова, Л. Г. Павленко, Л. Я. Богашова, Т. А. Хміль ; МОЗУ, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 2007. – 96 с.

23. **Терапевтична** ефективність віпромака у хворих виразковим стоматитом поєднаним з виразкою дванадцятипалої кишки / М. О. Дудченко, Т. П. Скрипнікова, М. А. Дудченко // Світ медицини та біології. – 2013. – № 1 (36). – С. 43–45.

24. **Хоружа Р. Ю.** Зміни слизової оболонки ротової порожнини при захворюваннях крові : навч. посіб. керуючого типу [для лікарів-інтернів, лікарів-курсантів вищих медичних навчальних закладів освіти III-IV рівнів акредитації] / Р. Ю. Хоружа, Т. П. Скрипнікова, І. В. Чайковська ; МОЗУ, ЦМК, Донецьк. держ. мед. ун-т, УМСА. – Донецьк, 2002. – 84 с.

25. **Шиленко Р. В.** Practical course of english for the students of dentistry faculty. Part one / Р. В. Шиленко, В. В. Мухіна, Т. П. Скрипнікова. – Poltava : Колібрі Принт, 1998. – 560 с.

26. **Югов В. К.** Клінічна ендодонтія : посіб. для лікарів-стоматологів / Розд. 4 : Рентгенівські ознаки захворювань пульпи і пародонта / В. К. Югов; Т. П. Скрипнікова, Г. Ф. Просандеева, П. М. Скрипніков ; під заг. ред. Т. П. Скрипнікової ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. – Полтава : РВВ УМСА, 1999. – 24 с.

27. **Югов В. К.** Променева діагностика в ендодонтії : (навч. посіб.) / В. К. Югов, Т. П. Скрипнікова ; МОЗ України, УМСА. – Полтава : ШвидкоДрук, 2015. – 192 с.

28. **Югов В. К.** Рентгено-морфологічні особливості змін при пульпітах, що супроводжуються резорбцією щільних тканин зуба / В. К. Югов, Т. П. Скрипнікова, Т. Д. Бублій // Світ медицини та біології. – 2012. – № 2. – С. 78–82.

Ткаченко
Лідія Афанасіївна
(18.11.1940)

– кандидат медичних наук, доцент, асистент кафедри внутрішньої медицини № 2 з професійними хворобами Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

У 1969 році закінчила Тернопільський державний медичний інститут. Із 1975 року – клінічний ординатор, із 1979 – асистент кафедри госпітальної терапії з курсом ендокринології. У 1987 році захистила кандидатську дисертацію з теми «Клініка, діагностика та профілактика в'ялих форм ревматизму». Із 1989 року – доцент кафедри госпітальної терапії.

Ткаченко Л. А. – автор 111 наукових праць. Лікар вищої кваліфікаційної категорії. Наукові напрями: ревматологія, нефрологія.

1. **Аналіз конкретних** ситуацій як сучасний метод оптимізації навчального процесу / Л. А. Ткаченко, І. П. Катеренчук, О. О. Гуцаленко [та ін.] // Сучасні методи організації навчального процесу та їх оптимізація : матеріали навч.-метод. конф., Полтава, 25 березня 1999 р. – Полтава. – 1999. – С. 58–60.

2. **Англомовне навчання** як показник конкурентноспроможності вузу в системі інтернаціоналізації вищої освіти / Т. І. Ярмола, Ю. А. Кострікова, Л. А. Ткаченко // Світ медицини та біології. – 2013. – № 2 (37). – С. 205–207.

3. **Ефективність** застосування у клінічній практиці лікаря загальної практики сімейної медицини препарату «СТЕАТЕЛЬ» у пацієнтів з дилатаційною кардіоміопатією / Л. К. Овчаренко, Л. А. Ткаченко, Т. І. Ярмола [та ін.] // Вісник проблем біології і медицини. – 2015. – Т. 4, № 2. – С. 171–174.

4. **Ждан В. М.** Ревматичні захворювання (діагностика, диференційний діагноз, лікування) : навч. посіб. для студ. вищих навч. мед. закл. IV рівня акредит. та лікарів-інтернів / В. М. Ждан, І. П. Катеренчук, Л. А. Ткаченко ; МОЗ України, ЦМК з вищої мед. освіти, УМСА. – Полтава : Полтавський літератор, 2004. – 139 с.

5. **Запобігання розвитку НПЗЗ-гастропатій у хворих на остеоартроз** : вибір оптимального медикаментозного засобу / І. П. Катеренчук, Л. А. Ткаченко, Т. І. Ярмола [та ін.] // Клінічна та експериментальна патологія. – 2011. – Т. 10, № 2. – С. 39–42.

6. **Катеренчук І. П.** Ефективність сартанів при асоційованих кардіологічних станах : місце лозартану / І. П. Катеренчук, Л. А. Ткаченко // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2009. – Т. 9, № 3. – С. 20–23.

7. **Катеренчук І. П.** Сучасні аспекти реабілітаційно-відновної терапії захворювань внутрішніх органів / І. П. Катеренчук, Л. А. Ткаченко, Т. І. Найдєн, В. І. Катеренчук // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Вплив екологічного оточення на стан здоров'я дітей. Екологія та дитинство» , Полтава, 20–21 вересня 2000 р. – Полтава, 2000. – С. 57–59.

8. **Оздоровчі властивості води** та їх використання у профілактиці та реабілітації / І. П. Катеренчук, М. О. Безпалій, Л. А. Ткаченко [та ін.] ; МОЗУ, УМСА. – Гадяч : Гадяч, 2014. – 111 с.

9. **Ярмола Т. І.** Стан мікрофлори кишечника у хворих на хронічний пієлонефрит / Т. І. Ярмола, Г. Л. Пустовойт, Л. А. Ткаченко // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2010. – Т. 10, № 2. – С. 126–128.

Іменний покажчик ювілярів

1. Бобирьов Віктор Миколайович.....	24
2. Бобирьова Людмила Єгорівна.....	48
3. Дубинська Галина Михайлівна.....	4
4. Звягольська Ірина Миколаївна.....	29
5. Крючко Тетяна Олександрівна.....	8
6. Лігоненко Олексій Вікторович.....	14
7. Литвиненко Віктор Євгенович.....	18
8. Ляховський Вячеслав Іванович.....	33
9. Овчаренко Людмила Костянтинівна.....	35
10. Петрова Тамара Аркадіївна.....	36
11. Прилуцький Костянтин Юрійович.....	38
12. Соколова Наталія Афанасіївна.....	40
13. Скрипнікова Таїса Петрівна.....	52
14. Ткаченко Лідія Афанасіївна.....	57
15. Третяк Наталія Григорівна.....	20
16. Шепітько Володимир Іванович.....	43

Інформаційно-бібліографічний відділ

ЮВІЛЯРИ 2015

(Персоналії професорсько-викладацького складу
ВДНЗУ «УМСА»)

Біобібліографічний покажчик

Укладач : *С. В. Давиденко,
провідний бібліотекар*

Відповідальний за випуск : *О. Б. Боровик, директор
бібліотеки ВДНЗУ «УМСА»*

Комп'ютерна верстка : *В. Ф. Походун*

Підписано до друку 04.09.2015. 60 стор. Тираж 3 прим.

Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

36024, м. Полтава, вул. Шевченка, 23

<http://www.umsa.edu.ua/>

<http://www.biblumsa.blogspot.com/>